

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LXIV Nr. 12

KETVIRTADIENIS, BIRŽELIO [JUNE] 21, 1984

KAINA 25 c.

KASDIEN

**SALVADORO ŽUDIKAI KALTI
MOTINOS DIENA
NUOTAIKINGOS VIEŠNAGĖS
LDS 26-TAS SEIMAS
"VILNIES" SUVAŽIAVIMAS**

Gegužės 23 d. Salvadoro prisiekusių teisiamųjų pripažino 5 karius kaltais, kurie išniekino ir nužudė 4 amerikietes vienuole 1980 gruodžio mėn. Tarp nužudytųjų buvo ir lietuvaitė Darata Kazlauskaitė-Kazel. Po to žiauraus įvykio JAV prezidentas J. Carteris sulaukė \$825 milijonų mokėjimą Salvadoro kariuomenei paruošti.

Nužudytųjų vienuolių šeimos nepatenkintos vien kareivių nuteisimu. Jos reikalauja, kad jie pasakytų, kas jiems davė teisę tokį nusikaltimą daryti. Kas iš tų reikalavimų bus, nežinia, bet mūsų šalies valdovai jau vėl pažadėjo Salvadorui 61.75 mil. dolerių.

Jau daugiau kaip 70 metų Amerikoje švenčiama Motinos Diena, bet šiais metais čikagietės tą garbingą dieną atžymėjo ypač pavyzdžiai. Buvo suruošta antikarinė demonstracija, kurioje dalyvavo apie 8,000 moterų-motinių. Daugumas buvo jaunos motinos su mažais vaikais ant rankų, kitos vaikus vežė vežimėliuose. Visos reiškė griežtą protestą prieš branduolinių ginklų gamintojus, prieš karo rengėjus.

Demonstrantės šaukė: "Šalin branduolinių ginklų gamintojai ir karo rengėjai!" Jos sakė, kad neleis žudyti jų vaikų bei sunaikinti visos žemės gyvybę.

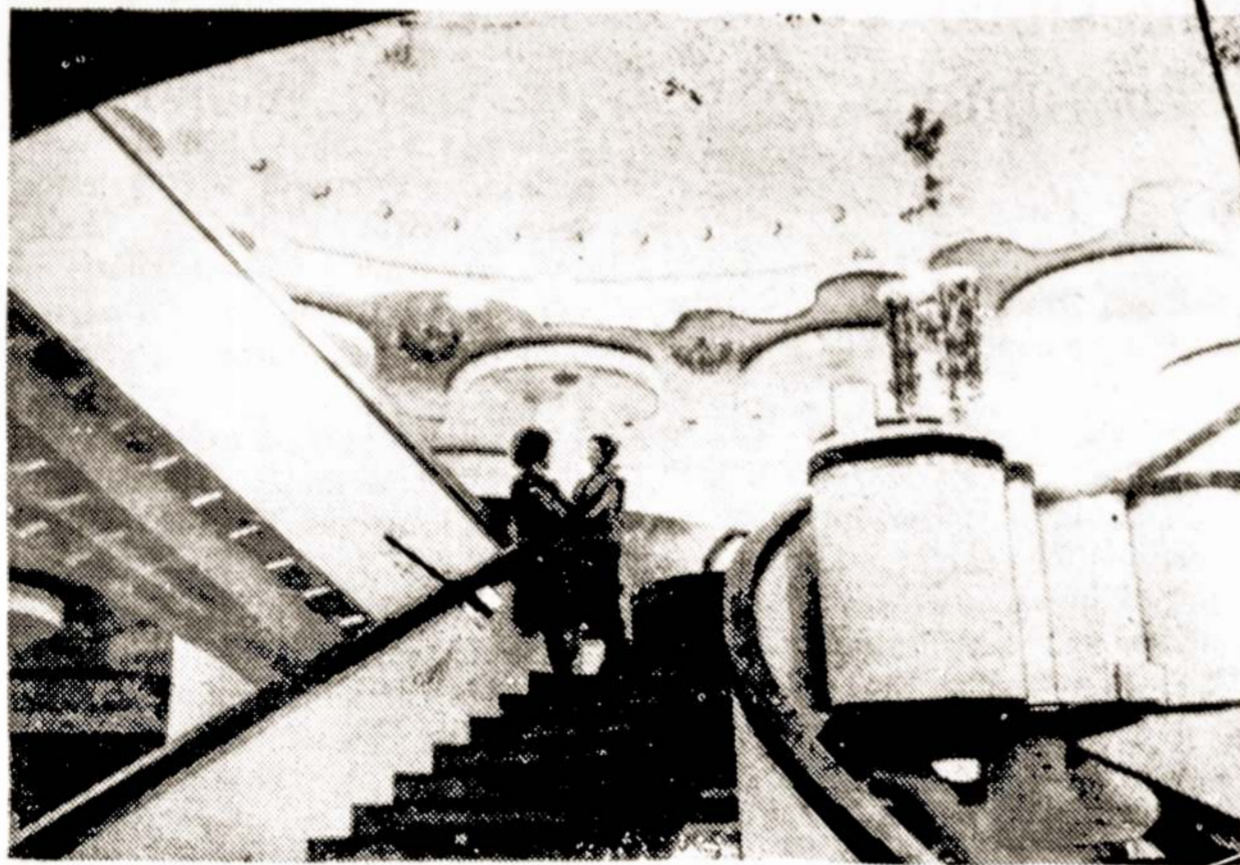
Gegužės 23 d. "Vilnis" redaktorius Stasys Jonas Jokubka išvyko į Tarybų Lietuvą priimti jam paskirto garbingo Lietuvos TSR nusipelnusio žurnalisto garbės vardo.

Sveikiname jį užpelnytai gavusį tą didelį nusipelnusio žurnalisto garbės vardą.

Šiais metais rugpjūčio 17-18 d. d. Sturbridge Village, Mass., bus LDS 26-tas seimas. Linkėtina, kad jame būtų nutiesti tinkami ateities veiklai planai ir kad LDS augtų nariais bei neštų materialinę ir moralinę naudą.

Gegužės 20 d. Chicagoje įvyko skaitlingas garbingas sveičiausių pasipuošęs laikraščio "Vilnis" dalininkų suvažiavimas. Jis buvo vispusiškai nuotaikingas ir davė laikraščiu gražios paramos. Daug kas sveikino su linkėjimais, kad "Vilnis" dar ilgai eitų ir teiktų teisingas žinias apie mūsų senąją tėvynę ir didžiulius pasaulio įvykius. Skaitytojų ir rėmėjų meile bei parama pagrįstą "Vilni" stengsimės išlaikyti tiek, kiek mūsų visų jėgos leis.

J. Marazienė

Kasmet Druskininkuose gydomi ir poilsiauja apie 360 tūkstančių žmonių. Kurorte prie Nemuno veikia gydykla su purvo ir vandens procedūrų skyriais, gydymosi fizikultūros centras, daug sanatorių, poliklinika. Čia dirba virš trijų šimtų gydytojų ir daugiau kaip šeši šimtai kitų medicinos darbuotojų.

Druskininkų kurortas auga ir gražėja. Vien per šį penkmetį pastatytas didžiausias Tarybų šalyje fizioterapijos gydyklų kompleksas, "Pušyno" sanatorijos 120 lovų korpusas, paštas, universalinė parduotuvė. Baigiama statyti "Žilvino" sanatorijos valgykla, "Saulutės" vaikų sanatorijos korpusai ir daug kitų objektų.

Nuotraukoje: **Naujos Druskininkų fizioterapijos gydyklos.**

M. Baranausko nuotrauka

ŽMONIJA TIKISI

Svedijos sostinėje Stokholme vėl pradėjo darbą Konferencija pasitikėjimo, saugumo stiprinimo priemonių ir nusiginklavimo Europoje klausimais. Tautos tikisi, kad ji padės atkurti ir stiprinti įtempimo mažinimo klimata, plėsti visapusišką bendradarbiavimą, tvirtus taikaus sambūvio pagrindus. Konferencijos sesijos išvakarėse Varšuvos sutarties valstybės kreipėsi į Šiaurės Atlanto sutarties valstybes, ragindamos sudaryti sutartį dėl savitarpinio karinės jėgos nenaudojimo ir taikos santykių palaikymo. Tokiu būdu jos vėl pademonstravo siekimą, kad būtų sudaryti susitarimai, kurie iš esmės pagerintų padėtį pasaulyje.

Tai dar kartą parodė Tarybų Sąjungos pasiūlymai dėl pasitikėjimo stiprinimo priemonių ir saugumo Europoje, kuriuos iškėlė pirmą pradedusios Stokholmo forumo sesijos dieną Tarybų šalies delegacijos Stokholmo forumo sesijos dieną Tarybų šalies delegacijos vadovas. Tarybų Sąjunga pasiūlė kompleksą priemonių, kurių realizavimas reikštų radikalų posūkį į tarptautinių santykių pagerėjimą, smarkiai sumažintų karo grėsmę. Kaip tik toks yra TSRS užsienio politikos tikslas. Nuo pačios Stokholmo konferencijos pradžios Tarybų Sąjunga ir kitos socialistinės valstybės užėmė konstruktyvią poziciją. Kitokios linijos lig šiol laikėsi NATO šalis. Neįvykdytos taikingos "retorikos", jos siekė konferencijoje vienašališkos naudos, stengėsi jos pagrindinį dėmesį nukreipti nuo centrinių problemų — tarptautinio

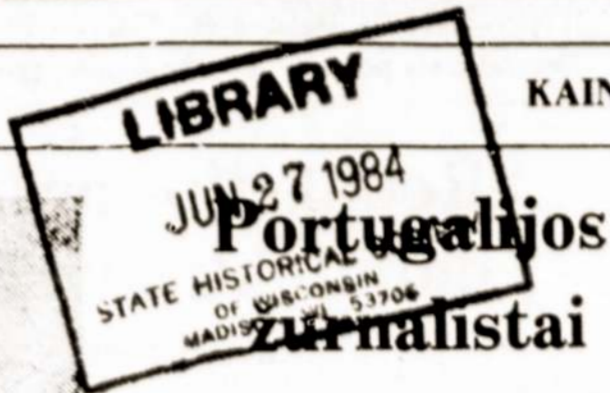
saugumo užtikrinimo. Ar dabar ketina Šiaurės Atlanto bloko šalys užimti protingesnę poziciją? Ar sieks sudaryti susitarimus, kurie atitiktų tiek Rytų, tiek ir Vakarų interesus, visų pirma — taikos interesus?

Su dar stipresne jėga skamba reikalavimas užtikrinti taiką pastarosiomis savaitėmis, kai pavasario taikus puolimas tartum potvynis užliejo miestų gatves įvairiuose žemės rutulio rajonuose. Galingos "taikos kolonos", virš jų iškelti šūkiu paneigia NATO propagandos teigimus esą antikarinė kova silpnėja, o tautos susitaikstė su nauju Amerikos raketų kaimynyste.

Visame pasaulyje vyko renginiai, susiję su veiksmais už saugumą ir bendradarbiavimą savaitę, kuri buvo surengta Pasaulinės Taikos Tarybos raginimu. Jie akivaizdžiai parodė, kad plačioji pasaulio visuomenė nepriima NATO bloko primetamo ginklavimosi plėtimo ir įtempimo didinimo, nori, kad tarptautiniai santykiai grįžtų į įtempimo mažinimo vėgą, pradėtą visos Europos pasitarime Helsinkyje. Kaip tik šis uždavinys yra iškiles Stokholmo forumui. Ir socialistinių šalių pasiūlymai nurodo teisingą kelią, kaip jį išspręsti.

Vladas Burbulis

— Čikagos laikraštis "Reporter" rašo, kad Čikagos viešųjų mokyklų mokytojų beveik pusė vaikų, gyvenančių Čikagoje, eina į privatinės mokyklas. Vadinasi, mokytojai mano, kad privatinėse mokyklose vaikai geriau mokiniami.

Idėja organizuoti sąjūdį "Žurnalistai už taiką" kilo seniai. Praėjusių metų sausio mėnesį Portugalijos žurnalistų pirmajame suvažiavime buvo apsvaistyti juridiniai ir etiniai žurnalistų pozicijos kovos už taiką planetoje gynimo aspektai. Vėliau iškilo reikalas vėl susirinkti šios diskusijos rezultatams susisteminti. Jungtinių Tautų informacinio centro iniciatyva praėjusių metų kovo mėnesį Lisabonoje įvyko keli susirinkimai, kurių dalyviai prieš išvadą: reikia organizuoti Portugalijos žurnalistų sąjūdį už taiką. Beje, panašūs sąjūdžiai yra daugelyje Europos šalių, konkrečiai, Šiaurėje.

Kalbėdamas apie "Žurnalistų už taiką sąjūdžio" planus, laikraščio "Dario" korespondentas Fernando Semedu pasakė: "Mes rengiamės išleisti knygą apie visuomenės kovą už taiką ir leisti biuletinį. Žinoma, reikia užmegsti glaudžius ryšius su giminingomis organizacijomis kitose šalyse, kad dirbtume su jomis bendru frontu".

"Didelę paramą mums teikia Jungtinių Tautų Informacijos centras. Iš jo mes gauname medžiagos apie tautų kovą už taiką ir nusiginklavimą, kurią panaudojame savo darbe. Nepriklausomai nuo politinių įsitikinimų, kiekvienas žurnalistas privalo teikti teisingą informaciją taikos ir nusiginklavimo klausimais".

Sąjudis "Žurnalistai už taiką" paskelbė raginimą, kurį pasirašė praktiškai visų šalies masinės informacijos organų atstovai.

"Portugalijos žurnalistai, — sakoma dokumente, — susirūpinę didėjančiu tarptautiniu įtempimu, nenaudingų žmonių ir materialinių resursų naudojimu ginklavimosi varžyboms, susirūpinę Europos ir viso pasaulio likimu, virš kurių telkiasi branduolinės katastrofos debesys.

Žurnalistai supranta, kaip svarbu nūnai teisingai orientuoti ir informuoti visuomenę. Todėl mes pareiškiame, kad visokeriopai kelsime antikarinį sąmoningumą, sieksime, jog Pirėnų pusasalis būtų paskelbtas nebranduoline zona".

Antonio Manuel

TRUMPAI

— Jungtinių Tautų duomenimis, per praėjusius dešimt metų pasaulyje gyventojų padaugėjo 779 milijonais iki 4.67 milijonų.

— Library of Commerce tyrinėjamų duomenimis, nors amerikiečiai vis labiau pripranta žiūrėti televizorių bei žaisti video game, bet skaitančių knygų vistic gausėja.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly [659-780]

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS - 1116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659 780)

Redakcijos pranešimas dalininkų suvažiavimui

(SUTRUMPINTAS)

Draugės ir draugai:

Pasaulio taikingoji žmonija, taikos trokštanti Amerikos liaudis, kaip ir mes Amerikos pažangieji lietuviai, neatsikratome minties — kils ar nekils pasaulinis branduolinis karas. Svarstome vienaip ir antraip. Vieni baiminamės, kad jis gali kilti, kiti manome, gal jo bus išvengta. Tačiau tarptautinės politikos įtampa rodo, kad pasaulis slinksta vis arčiau prie branduolinio karo, nežiūrint pasaulio jėgų, priešakyje su Tarybų Sąjunga, pastoti jam kelią. Didžiosios kapitalo imperialistinės šalys ginkluojasi be perstojo ir vis pragariškesniais ginklais. Ir ginkluojasi ne dėl persidalinimo pasaulyje rinkų, kaip būdavo anksčiau, o kad sutriuškintų Tarybų Sąjungą, kad nebūtų joms pašonėje rakštis, kad nebūtų pasaulio darbo žmonėms vilties išsilaisvinti iš visokeriopos priespaudos. Viso to akivaizdoje, Tarybų Sąjunga negali sėdėti sudėjusi rankų, taip pat turi ginkluotis, kad plėšraus imperializmo šalys jos nesunaikintų, nepavergtų savo naudai. Ir tai be perstojo ginklų arsenaluose kaupiasi ginklai darbo žmonių biednėjimo sąskaita.

Kokias pasėkas pasauly sukeltų branduolinis karas, aiškinti nereikia, daugiau ar mažiau mes jas įsivaizduojame. Bet šviesiausiai įsivaizdavo garsus mokslininkas Einšteinas, kai buvo paklaustas, kokiais ginklais žmonės kariaus trečiame pasauliniame kare. Mokslininkas atsakė: nežinau kokiais ginklais kariaus trečiame pasauliniame kare, bet ketvirtame pasauliniame kare kariaus akmenimis, lazdomis. Vadinasi, kariaus tokiais "ginklais", kokiais kariavo prieš daug tūkstančių metų laukiniai žmonės. Vadinasi, branduoliniais ginklais trečias pasaulinis karas pasaulį taip sugriau, kad tik kur-ne-kur planetoje likusios žmonių grupelės be technikos, be civilizacijos turės iš naujo pradėti laukinį gyvenimą ir vėl per tūkstančius metų siekti to, ką nūdien žmonija turi pasiekusi. Su tuo sutinka visi sveikai galvojančios.

Kad taip neįvyktų, kiekvieno sveikai protaujančio žmogaus, kokių jis bebūtų politinių bei filosofinių pažiūrų, jų tarpe ir mums pažangiejiems, yra pareiga, kaip kuris sugebam, kaip kuris pajėgiam, atkakliai kovoti už taiką, kuri galima būtų laimėti per atsisakymą branduolinių raketų bei bombų, per nusiginklavimą.

Todėl, mielos draugės ir draugai, apie tai turime pagalvoti ir rimtai pagalvoti, kad dar su didesniu entuziazmu dalyvautumėm taikos šalininkų sąjūdžiuose už taiką, kad dar su didesniu entuziazmu darytumėm viską, kad gyvuotų mūsų "Vilnis", nešanti taikos, socialinės pažangos ir demokratijos vėliavą į darbo žmonių visuotiną pergalę. Darykime tai ne tik savo, o ir savo vaikų ir anūkų laimei, kad išliktų nesunaikinti pasaulinio branduolinio karo, kurį ruošiasi uždegti didžiojo kapitalo imperialistinės šalys.

Siemet mūsų šalyje rinkiminiai metai. Rinksimės prezidentą. Žinoma, buržuazinės demokratijos sąlygomis, nežiūrint kurios partijos ir koks prezidentas sėdi Baltuosiuose rūmuose, mums, darbo žmonėms, vienas ir tas pats. Tačiau, dabartinis prezidentas Reaganas, pasakysiu nesuklysdamas, Amerikos liaudžiai įkarto iki gyvo kaulo savo pataikavimais turėiams, nepaisymu varguomenės, nežmonišku ginklavimusi, demagogiška užsienio politika, koliojimu darbo žmonių šalies. Visa tai matydama, Amerikos sąmoningai galvojanti liaudis turi iškėlusi šūkį "Dump Reagan". Vadinasi, per rinkimus nė vieno balso už jį. Ar geresnis bus prezidentas demokratas, jeigu jis laimės rinkimus, prašosi klausimas, kai mūsų šalis yra didžiojo kapitalo imperialistinė šalis.

Bet, mielos draugės ir draugai, balsuoti vis tiek reikia. Reikia parodyti savo balsu, jog suprantame kurlink, Reagano administracija savo reagonomine politika veda šalį. Reikia parodyti savo balsu, kad esame pasipiktinę reagonomika, smukdančia mūsų pragyvenimo lygį. Savo balsu reikia parodyti, jog esame prieš ginklavimą, esame už taiką, už sugyvenimą su visomis pasaulio šalimis, nežiūrint kokių jos bebūtų socialinių sistemų. Savo balsu reikia įspėti tą, kuris laimės rinkimus, kad būtų atsargesnis šokinėdamas per milijonierių virvutę, o daugiau dėmesio kreiptų į neturtingus šios šalies piliečius.

Kaip minėjau, draugės ir draugai, su savo laikraščiu "Vilnimi" esame už taiką per nusiginklavimą, esame už demokratiją, už socialinę pažangą, už darbo žmonių visuotiną pergalę. Nedaug mūsų bėra, nedidelis mūsų laikraštis, titaniškoje kovoje už taiką, kad pasaulis nesuliepsnotų branduoliniu karu, su savo laikraščiu "Vilnime" besame tik lašas. Tačiau atminkime, kad ir vandenynai susideda iš lašų. Milijonai ir milijonai tokių lašų, kokiais mes esame, turėkime viltį, kovą laimės. Nenuleiskime rankų, puoselėkime, kad mūsų "Vilnis" gyvuotų, skatintų mus gyventi ir kovoti už idealus, kuriuose turime įsivainę nuo jaunų dienų. Nenusismailinkime sulaukę senatvės, o stenkimės apleisti šį pasaulį būdami garbingais žmonėmis, išlikdami pažangiais iki paskutinės savo gyvenimo dienos.

Ačiū.

2

Dar sveikinimų ir linkėjimų S. J. Jokubkai

Didžiai gerbiamas drauge S. J. Jokubka, Prašom priimti mūsų širdingus sveikinimus Jūsų 75-ųjų gimimo metinių proga.

Kartu su Jumis džiaugiamės, kad pažvelgus atgalion yra kuo pasididžiuoti. Nė dolerių milijonais, nes ne medžiaginis turtas yra tikrasis žmogaus vertės ir tikrojo žmogiškumo matas. Jūs teisėtai galite didžiuotis savo ištikimybe kilniems socialinės pažangos idealams, savo įsitikinimų tvirtumu, savo geležine valia siekiant užsibrėžtų tikslų, savo išstverme įveikiant kliūtis ir pakeičiant kritusius kovos draugus, savo nuveiktais darbais pažangos labui.

Už tai Jus vertina didžiojo žygio draugai Amerikoje. Už tai Jūs didžiai gerbiamas Tarybų Lietuvoje.

Sulaukus 75-rių pakilta į aukštumą nuo kurios pažvelgus priekin atsiveria dar labiau viliojantys toliai į viso pasaulio darbo žmonių šviesią ateitį. Yra ko siekti. Yra už ką kovoti, kad gyvenimas būtų ne tik asmeniškai prasmingas, bet ir visuomet reikšmingas.

Iš visos širdies linkim Jums drūtumo, kad kaip galingas Lietuvos girių ažuolas atlaikytumėi visas audras ir uraganus, kad žengiant toliau pasirinktu sunkios, bet labai kilnios kovos keliu patirtumėi daug džiaugsmo ir laimės akimirų.

Kartu pačius nuoširdžiausius viso gero linkėjimus siunčiame Jūsų ištikimai kovos bendražygei, gerbiamai ir mielai draugei Anai.

Jūsų,

Aldona ir Edmundas Juškiai
Vilnius

Didžiai gerbiamas drauge S. J. Jokubka,

Nuoširdžiai sveikinu Jus gimimo dienos ir Lietuvos TSR nusipelnusio žurnalisto garbės vardo suteikimo proga.

Iš visos širdies linkiu Jums, gerbiamas drauge, stiprios sveika-

tos neišsenkančios energijos ir kūrybinės sėkmės darbe bei plačiabareje Jūsų visuomeninėje veikloje. Ilgų ir laimingų gyvenimo metų!

Su pagarba,

Jonas Gureckas

Vilnius

Milas Jonai!

Širdingai sveikinam Jubiliejaus proga, linkim geros sveikatos ir šviesių dienų!

Jūsų,

Antonia ir Linas Valbasiai

Vilnius

Telegrama:

Nuoširdžiai sveikinu Jus, mūsų brangus tėvynaini, gražaus jubiliejinio gimtadienio ir valstybinio apdovanojimo Lietuvos TSR nusipelnusio žurnalisto garbės vardo suteikimo proga.

Ačiū Jums už nenuilstamą ir pasiaukojamą veiklą lietuvių išsivijoje kovoje už pažangą ir taiką. Linkiu Jums tvirtos sveikatos, ilgų gyvenimo metų, neišsenkančios energijos darbuojantis visuomenės gerovei.

A. Barkauskas

(Lietuvos TSR prezidentas)

Vilnius

Telegrama:

Nuoširdžiai sveikiname garbingu apdovanojimu.

Žurnalo "Komunistas" kolektyvo

Vardu **G. Zimanas**

Vilnius

Telegrama:

Nuoširdžiai sveikinu Jubiliejaus ir Lietuvos TSR nusipelnusio žurnalisto garbės vardo suteikimo proga. Linkiu stiprios sveikatos, visokeriopos gerovės, laimės.

B. Kačkus

Panevėžys

(S. J. Jokubkai bičiulis B. Kačkus jubiliatą sveikino ir iš Panevėžio miesto transatlantinio šaukimo telefonu. Red.)

[Bus daugiau]

ISTORIKO PRIPAŽINIMAS

Netoliaregiška, pastoviai karinga reakcinių išsivijų, o tiksliau — jų lyderių — propaganda jau seniai nebekelia pasitikėjimo ir likusioje išsivijoje. Be to, dešimtys tūkstančių išsivijų Lietuvą pamatė savo akimis, įsitikino jos pažanga, pasirinkto kelio teisingumu. Meluoti, neigti, juodinti darosi vis sunkiau.

Atrodo, šitą tiesą bent iš dalies suprato ir vienas produktyviausių išsivijos istorikų — Romas Misiūnas, kurio knyga apie tarybines Pabaltijo respublikas neseniai išėjo iš spaudos. Trumpame interviu "Amerikos balsui" Romas Misiūnas kalbėjo ramiai, be įprastos tai radijo stočiai antitarybinės retorikos. Jis pasakė: "lietuvių tautinis gyvastingumas yra ryškus... Nutautėjimo pavojaus Pabaltijo tautoms nėra... Nėra ir demografinio pavojaus". Todėl istorikas Romas Misiūnas daro logišką išvadą: nuogaštavimai, kad Pabaltijo tautos asimiliuos, išnyks — neturi jokio realaus pagrindo.

Iš pokalbio susidaro šiek tiek vienpusiškas pokarinės Lietuvos istorijos vaizdas, o tiksliau — tendencija nacionaliniams klausimams suteikti ypatingą dėmesį... Bet tai yra suprantama: išsivijos

isotriografija ir ypač propaganda daug metų vadino Lietuvą ir visą Pabaltijį — "surusintu" kraštu, o dabar štai patys pamatė: nėra, pasirodo, nutautėjimo pavojaus. Nei lietuviams, nei latviams, ar estams.

Yra tiktai vienas pavojus šiandien ir to pavojaus kaltininkų reikia ieškoti ne TSRS. Tai amerikietiškos raketos Europoje, tai branduolinio karo pavojus. Teletaipei vėl atnešė neramių žinių: Didžiojoje Britanijoje jau įvyko pratybos su naujomis raketomis. Vakarų Vokietijos žinių agentūra irgi pranešė apie tokias pratybas Mutlangene... Šiandien — pratybos, o rytoj? Visi mato ir supranta: TSRS sukūrė galingą pramonę, aukštą kultūrą, daugiau, negu bet kuri kita valstybė nuveikė nacionalinių santykių normalizavimo, ugdymo srityje. Tai priversti pripažinti net mūsų idėjiniai priešiniai, net buržuaziniai istorikai, kaip antai — Romas Misiūnas. Jo pavvyzdys nurodo ir reakcinei išsivijai: metas atviresnėmis akimis pažūrėti į gyvenimą Lietuvoje, Tarybų Sąjungoje, metas suprasti,

V. L.

Vilnius, 1984 birželio 21

AFRIKOS ŽEMYNŲ UŽDAVINIAI

[Ištrauka iš Etiopijos vadovo Mengisto Hailes Mariano kalbos, pasakytos kovo 29 d. susitikime su TSRS vadovais Kremliuje]

Afrika turi įveikti iš kolonializmo paveldėtą atsilikimą politikoje ir ekonomikoje ir iškovoti realią, o ne nominalią politinę nepriklausomybę. Afrikos šalims yra iškilęs didelis ir atsakingas uždavinys vystyti ekonomiką ir pasiekti socialinį teisingumą. Neokolonijinės jėgos, siekdamos apginti savo interesus Afrikoje ir išplėsti savo įtakos zonas, pavertė šį žemyną žaliavų ir darbo jėgos šaltiniu, taip pat savo prekių realizavimo rinka. Todėl sutinkamai su Lagoso veiksmų planu Afrikos šalių lyderiai pareiškė, kad svarbiausias nūdienos uždavinys išvaduoti žemyną iš išnaudojimo, likviduoti atsilikimą ir iškovoti tikrą 500 milijonų Afrikos gyventojų nepriklausomybę.

Būdamas dabar Afrikos Vienybės Organizacijos pirmininku, aš suprantu visą didžiulę savo atsakomybę. Mes ėmėmės įvairių žygių, kad būtų išspręstos iškilusios sudėtingos politinės Afrikos problemos, tokios, kaip padėtis Čade ir Vakarų Sacharoje, užsienio jėgų kišimasis į vidaus reikalus, žemyno tautų ir laisvių gynimas. Toliau bus dedamos pastangos taikiai išspręsti iškilusias problemas.

Kitas svarbus klausimas, kuriam skiriamas didelis dėmesys mūsų organizacijos veikloje, yra Afrikos pietų tautų kovos rėmimas ir kova prieš bergėždžias pastangas sutrukdyti Namibijai iškovoti nepriklausomybę. Tas faktas, kad vadinaujami "kontaktų grupė", į kurią įeina penkios šalys, vilkina nepriklausomybės suteikimo Namibijos

liaudžiai klausimo sprendimą, keldama sąlygas, kurios su juo neturi nieko bendra, aiškiai rodo, kad šios šalys gina rasistinio Pretorijos režimo pozicijas ir interesus. Kubos internacionalistų buvimas Angoloje — tai šios šalies vyriausybės vidaus reikalas ir jokių būdu negali būti siejamas su Namibijos nepriklausomybės problema, ką klastingai mėgina daryti imperializmas, siekdamas savo strateginių tikslų šiame rajone. Visos taikingos ir laisvę mylinčios tautos turi dėti pastangas, kad būtų likviduotas nežmoniškas PAR režimas ir kuo greičiausiai būtų įgyvendinti SNO ir AVO nutarimai.

Didelį dėmesį reikia skirti problemoms, kurios atsiranda dėl avantūristinės imperialistinių šalių politikos. Tai — Palestinos liaudies, iš kurios atimta galimybė pačiai spręsti savo likimą, klausimas, įtempta padėtis Libane, Lotynų Amerikoje ir kituose pasaulio rajonuose.

Kol nerasti būdai ginkluotei sumažinti, taikos visame pasaulyje garantijos labai silpnos. JAV vyriausybė daro įvairias klūtis, norėdama užkirsti kelią nusiginklavimui. Todėl visos taikingosios pasaulio jėgos didžiai gerbia aktyvias pastangas, kurių imasi Tarybų Sąjungos vyriausybė, nuosekliai kovoti už taiką, nusiginklavimą ir įtempimo mažinimą, taip pat jos išpareigojimą, kad ji pirmoji nepanaudos branduolinio ginklo. Mes pareiškiame, kad Socialistinė Etiopija nusiginklavimo, saugumo ir taikos visame pasaulyje klausimais visada žengs patys į petį su Tarybų Sąjunga ir visomis taikingomis pasaulio tautomis.

Dar kartą: kaip žūsta režimai . . .

Buržuazinių išėivijos istorikų valia prieškarinė Lietuvos istorija jau seniai virto pasaldintu vandenėliu, o vos užsiminus apie vienintelės lietuvių liaudies troškimų reišėėjos — Lietuvos Komunistų partijos vaidmenį kovoje su A. Smetonos režimu, — tuojau pasigirsta balsai, esą tos kovos mastas yra perdedamas, nes LKP nebuvo masinė partija.

Taip, dėl žiaurių represijų LKP narių skaičius svyravo nuo kelių šimtų iki kelių tūkstančių. Užtai dešimteriojai daugiau buvo jai prijaunėėėė, o paskutiniuosius fašistinio režimo metais — susivienijusių į antifašistinę frontą. Jų tarpe — žinomi visuomenės veikėjai, rašytojai, žurnalistai — P. Leonas, V. Krėėėė-Mickevičius, A. Pakarklis, L. Gira, J. Paleckis . . . ir daugelis kitų tiesėėė nutiesėėė kelius į 1940 m. socialistinę revoliuciją Lietuvoje, kurėėė naują valdžią, naują Lietuvą. Todėl mes visiškai pagrįstai sakome: Lietuvos Komunistų partija kartu su antifašistiniu frontu buvo vienintelė reali jėga, sugebėjusi palaužti fašistinę režimą Lietuvoje.

O kur buvo kitos partijos — liaudininkai, krikdemai, socialdemokratai? Pavyzdžiui, socialdemokratai šiandien valdo Švediją, krikščionys — demokratai — Italiją . . . Tos partijos buvo didelės, nuėėėjos ilgą kelią, o nusikratyti fašistiniu režimu vis dėlto neįstengė . . . Kodėl?

Tarybinė istoriografija į šį klausimą yra atsakiusi iš principo: buržuazinės partijos kaip ugnies bijojo augančios komunistų įtakos, todėl tautininkus rėmė netiesiogiai o

paskutiniaisiais jų valdymo metais net jėėė į vyriausybę. Įdomių detalių pateikė neseniai iš spaudos išėėėjusioje atsiminimų knygoje Justas Paleckis, pirmasis Liaudies vyriausybės ir valstybės vadovas. 1939 m., praradus Klaipėdą, o prieš metus — pripažinus ir Vilnių Lenkijai, A. Smetonos vyriausybė susilaukė masinių spontaniškų protestų, visoje Lietuvoje vyko karšti protesto mitingai, buvo reikalaujama, kad Smetona atsistatydintų . . . Kaip liudija J. Paleckis, protesto akcijose pasireiškė net krikdemų lyderis kunigas M. Krupavičius. Kaip buvęs žemės ūkio ministras, daugiatūkstantiniame mitinge Marijampolėje jis kalbėjo apie žemės reformą, kurią tautininkai sabotavo. Jis kalbėjo net apie demokratijos atkūrimą Lietuvoje . . . Įdomu, kad tas pats M. Krupavičius beveik prieš 13 metų, 1926 m., aktyviai parėmė karinį perversmą, sveikino valdžią užgrobčius Smetoną ir Voldemarą . . .

Išsigandusi tokios įvykių raidos, fašistinė valdžia pakvietė į vyriausybę krikdemų ir liaudininkų atstovus . . . O toliau? Savotiškas "politinis pavasaris" pasibaigė greitai. Nepaprastas liaudies masių aktyvumas ir radikalūs reikalavimai išėėėdino valdančiuosius sluoksnius ir vidaus reikalų ministras generolas K. Skučas sulaužė savo pažadus leisti sukurti patriotinį frontą. Tautininkai atsigavo nuo sutrikimo ir pareikalavo nutraukti "kerenščėėėną" — šitaip reakcionieriai vadino laisvės protrėėėius, pasireišėėėjusius masiniuose mitinguose.

Susidarė absurdiška ir net komiš-

Urugvajus rieda pakalnėėė

Derlingomis Laplatos pampomis (stepėėėmis) pašėėėjusiai lekia raitelis Krizėėė. Jo milžiniškoje laso kilpoje dūsta tūkstančiai Urugvajaus kumeėėėjų, piemenų, mažžemių valstieėėėjų nuomininkų . . .

Būtent toks vaizdas nejuėėėia išky-la, susipažinus su dabartine Urugvajaus žemės ūkio reikalų padėtimi. Ten gamtinės sąlygos vienodai palankios ir augalininkystei, ir gyvulininkystei. Tačiau čia istoriškai taip susiklostėėė, kad vietiniai žemvaldžiai latifundininkai, vadovaudamiesi konjunktūriniais sumetimais, paprastai augina galvijus, paverdami savo neaprepiamas naudmenas vien ganyklomis. Dabar, Prancūzijos laikraščio "Humanitėėė" duomenimis, 2,9 milijono žmonių, gyvenanėėėjų Urugvajuje, tenka septyni milijonai galvijų. Aštuntojo dešimtmečio pradžioje Urugvajaus bandos viršio devynis milijonus. Žemės ūkio produktai — tradicinis respublikos eksportas ir pagrindinės pajamos.

Daugiau kaip dešimtmetį valdant monopolijoms palankiems kariškiams, šalis nugrimzdo į paėėėią didžiausią krizę per visą jos istoriją. Itin sumažėėėjo pramonės ir žemės ūkio gamyba. Skursta kumeėėėčiai, piemenys (gauėėėo), smulkūs žemdirbiai.

Krizės būklė akivaizdžiai iliustruoja tokie duomenys: palyginti su 1968 metais vidutinis darbo žmonių užmokestis nukrito 58 procentais, nedarbas apėėėė beveik penktadalį darbingų gyventojų, šalies skolos užsieniui pasiekė keturis milijardus dolerių. Kadaisėėė Ispanijos atklydėėėliai dainuodavo populiarią dainelę: "Į Urugvajų važiuoju . . . važiuoju . . . Todėl, kad noriu būti laimingas . . ." Diktatūros valdymo metais iš šalies pabėėėo apie 500 tūkstanėėėjų urugvajieėėėjų, gelbėdamiesi nuo teroro ir skurdo. Dabar šio priedainio neprisimena netgi gauėėėo, gamtos sūnūs, arba kaip dar juos vadina — "pamos kentaurai".

Žodžiu, "gauėėėo" vadina ne tik raitus piemenis, Urugvajaus kubojuos. Praėėėjusį amžių taip ėėė vadinti visus, kurie gyvena kaime, — pradėėėdant turtingu dvarininku ir baigiant neturtingu peonu (padieniu darbininku). Žinoma, gauėėėo gauėėėi nelygu: dvarininkai turi geriausias ir derlingiausias žemes, o kumeėėėčiai ir piemenys —

ka padėėėtis: krikdemai ir liaudininkai turėėėo vyriausybėje savo atstovus, bet jų partijos ir organizacijos taip ir liko uždraustos. Pusiau legaliuose susirinkimuose šių partijų atstovai nusiskėėėdavo, kad Smetona juos apgavo, kad ministrai jokių reformų ir permainų negali įvykdyti, nes "tautos vadas" elgiasi diktatoriškai . . .

Taip išsisklaidėėė paskutinės buržuazinių Lietuvos partijų veikėėėjų iliuzijos — paveikti režimą iš vidaus. Fašistinės vyriausybės nesidalijo valdžia nei Vokietijoje, nei Italijoje, nei Bulgarijoje. Tai kodėl turėėėo būti kitaip Lietuvoje? A. Smetona visiškai atvirai simpatizavo nacizmo ideologijai ir politikai.

Toks buvo buržuazinių partijų bankrotas. Žodžiais jos gynė demokratiją, o iš esmės tarnavo diktatūrai. Visiškai aišku, kodėl šios partijos nieko konstruktyvaus neturėėėo pasiūlyti 1940 m. vasarą, kai, žlugus A. Smetonos valdžiai, atsivėėėė palankiausios sąlygos visuomeninei ir politinei veiklai Lietuvoje.

V. Liauška

tiktai savo įdiržusias rankas. Stambūs žemvaldžiai glaudžiai susiję su reakcine valdžia ir drauge su ja yra atsakingi už šalies ekonominę socialinę padėti. O padėėėtis katastrofiška visiems gauėėėo. Užsienio bankų spauda Urugvajuje tokia didelė, kad mėsos ir grūdų gamintojai nepajėėėia padengti kreditų: jų išiskolinimas prilygsta kasmet jų paėėėjų pagaminamos produkcijos vertėi. Kaip mano Prancūzijos laikraštis "Mond", Urugvajaus ekonomika, tragiškai besiorientuojant į jautienos ir kvieėėėjų eksportą, apmirė.

Kaip mano specialistai, 1983-1984 metais užsieniui bus parduota mėsos ne daugiau kaip 50 tūkstanėėėjų tonų. Palyginimo dėėėei: 1982-1983 metais — 170 tūkstanėėėjų tonų.

Pasak Urugvajaus žemės ūkio asociacijos pirmininko Gachero, "pusėėė gamintojų dabar bankrutuoja". Daugelis jų priversti parduoti savo žemes užsienieėėėiams, persikelti į miestus.

Karinio režimo ekonominę krizę lydi žiaurios represijos prieš opoziciją, kuri kasdien stiprėėja. Persekiojami ir gauėėėo. Kariškiai suėėėė žemės ūkio verslininkų vadovą Rikardą Asnaresą. Jį pasodino už groty pagal juoką sukeltantį apkalėėėtinimą "pasikėėėsinus į Urugvajaus armijos, karinių jūrų bei karinių oro pajėėėjų dorovę".

Plaėėėiausieji šalies gyventojų sluoksniai reikalauja nedelsiant liaudžiai grąėėėinti iš jos 1973 metais atimtas demokratines laisves ir teises. Tvirtas antidiktatorines pozicijas užima Urugvajaus žemės ūkio federacija, kuriai priklauso visi šalies agrariniai gamintojai.

Pirmose kovotojų už demokratiją ir laisvę gretose žėėėgia komunistai. Daugiau kaip dešimt metų trukęs teroras nepalaužė jų valios. Urugvajaus kompartiją išbandymai dar labiau sustiprino ir sutelkė.

A. Moisejevas

"BENDROSIOS RINKOS" VALSTIEČIAI LAUKIA BANKROTŲ BANGOS

"Bendrosios rinkos" šalių didžiausių fermerių organizacijų vadovai griežtai kritikuoja EEB ministrų tarybos sesijos, kurioje dalyvavo žemės ministrai, nutarimus. Briuselyje išplatintame bendrame EEB šalių profesinių žemės ūkio organizacijų komiteto pareiškime pažymima, kad šie nutarimai smarkiai pablogins smulkių ir vidutinių valstieėėėjų materialinę padėti.

Sumanymas vidutiniškai vienu procentu sumažinti agrarinės produkcijos su pirkimo kainas turės neigiamų padarinių aštuoniems milijonams Vakarų Europos fermerių. Sumažinus žemės ūkio produktų gamybą, pablogėėės darbo žmonių padėėėtis apskritai, padaugėėės bedarbių gretutiniuose ekonomikos sektoriuose. Jau šiuo metu "Bendrojoje rinkoje" yra apie trylika milijonų "nereikalingų žmonių".

"EEB ministrų tarybos sesijos rezultatai visiškai nepriimtini" — nurodoma pareiškime. Žemės ūkio politikos klausimų neįmanoma išspręsti nesuregulius kitų EEB problemų, ypaėėė biudžeto, dėl kurių bendrijos šalys, kaip ir anksėėėiau, labai nesutaria.

Pastaraisiais metais valstieėėjų pajamos Europos ekonominėje bendrijoje nuolat mažėėja, nes brangsta technika ir trąšos. Tik praėėėjusiais metais, Europos bendrijų komisijos duomenimis, jos sumažėėėjo 19 procentų.

NAUDINGAS VIZITAS

Vietnamo Socialistinės Respublikos užsienio reikalų ministras Ngujen Ko Thatis kovo mėnesį su oficialiais vizitais lankėsi Indonezijoje, Australijoje ir Tailande, kur vedė derybas su šių valstybių vadovais. Jos buvo skirtos ne tik dvišaliams santykiams, bet ir daugeliui regiono ir apskritai tarptautinės padėties problemoms. Apžvalninkų vertinimu, Vietnamo ministro derybos buvo naudingos, jos ryškiai parodė, kad socialistinis Vietnamas tvirtai siekia dvišaliu ir daugiašaliu pagrindu organizuoti Indokinijos ir Pietryčių Azijos valstybių asociacijai (ASEAN) priklausančių šalių dialogą, kuris padėtų sudaryti Pietryčių Azijoje pasitikėjimo klimatą ir paversti šį regioną taikos, stabilumo, geros kaimynystės bei bendradarbiavimo zona.

Trys Indokinijos šalys — Vietnamas, Laosas ir Kambodžija ne kartą reikė konkrečias iniciatyvas, kurių tikslas — įgyvendinti regione teigiamas permainas, spręsti visas svarbias problemas tik taikiomis priemonėmis, prie derybų stalo. Tokie konstruktyvūs pasiūlymai išdėstyti praėjusiais metais įvykusio Vietnamo, Laos, Kambodžijos vadovų aukščiausio lygio susitikime, taip pat šių metų sausio mėnesį Vientiane įvykusios eilinės trijų Indokinijos šalių užsienio reikalų ministrų konferencijos dokumentuose. Siūloma remiantis lygybės, savitarpio interesų gerbimo ir vienu nesikišimo į kitų vidaus reikalus principais dvišaliu ir daugiašaliu pagrindu apsvarstyti visus ginčijamus klausimus regione ir rasti savitarpiai priimtinius jų sprendimus. Indokinijos šalys yra pasiren-

gusios apsvarstyti bet kokią priimtina dialogo formą. Svarbiausia joms — prisidėti prie padėties Pietryčių Azijoje pagerinimo ir šio regiono pavertimo stabilumo ir saugumo zona.

Įgyvendinti šiuos kilnius uždavinius trukdo avantiūristiška Washingtono ir tarptautinės reakcijos jėgų politika. JAV ir minėtos jėgos nenori, kad padėtis regione vystytųsi teigiama linkme. Siekdama sustiprinti savo karinį aktyvumą Pietryčių Azijoje, JAV administracija daro neregėtą spaudimą ASEAN šalims, visai trukdo normalizuoti jų santykius su Indokinijos valstybėmis. Imperializmas ir reakcija visomis jėgomis remia polpotininkų ir kitų khmerų reakcionierių gaujas, įsikūrusius Tailando teritorijoje, jas skatina ginkluotiems išpuoliams prieš Kambodžiją.

Tačiau Kambodžijos liaudis tvirtai žengia socializmo pagrindų kūrimo keliu, ir niekas negali jos sustabdyti. Kaip tik tuo vadovavosi trijų Indokinijos šalių užsienio reikalų ministrai, Vientiane pareiškė, kad liaudies Kambodžijoje užtikrintas saugumas ir stabilumas įgalins šiais metais išvesti iš šios šalies eilinę grupę savanorių vietnamiečių, kurie ten yra Kambodžijos vyriausybės prašymu.

Ngujen Ko Thačio vizitai į ASEAN šalis, be abejo, išplėtė dialogo, skirto aktualiausioms Pietryčių Azijos problemoms, galimybes. Jie dar kartą patvirtino, kad Vietnamas atkakliai siekia stabilizuoti ir pagerinti padėtį regione, siekia konkrečiais darbais užtikrinti jo tautoms taiką ir saugumą.

Vl. Burbulis

Kai apie skilandį nieko neišmano, o dar eilėmis apie jį rašo

Eglė Juodvalkytė, arba kaip ji save Amerikai geriau pritaikė — Juodvalkė, kažkada, kai dar jaunesnė buvo, žadėjo rašyti tikrus eilėraščius, arba kaip antitarybiniai literatai sakytų — „gryną poeziją“, be politikos, kuri pagal juos taip žudanti Lietuvoje kuriama poezija. Dėl to, kiek yra tekę girdėti, ruošėsi į Vilniaus universitetą važiuoti, lituanistinių kursų lankyti, net pareiškimą buvo atsiuntusi, anketas surašiusi: šiaip ar taip, bet norint lietuviškai rašyti eilėraščius, reikia šiek tiek geriau tėvų kalbą mokėti, Nemuno kraštą pažinti, jo dvasią iš arti pajauti. Sumanymą sutrukė ypatingos aplinkybės: E. Juodvalkė literatūrinę karjerą pakeitė į geriau apmokamą anti-komunizmo profesiją, pradėjo dirbti antitarybiniais šmeižtais besimaitinančioje radijo stotyje. Tad ir „grynai kūrybai“ laiko nebeliko.

Vis dėlto, kad ir Amerikoje įsigytu skurdoku lietuvišku žodynu ji toliau spausdinasi. Pavyzdžiui, rašo viešus patarimus, kaip reikia Amerikos lietuviams keliauti į Lietuvą: ne skudurus vežti, o visokią antitarybinę rašliavą. Šiaip ar taip, bet gali pasirodyti kai kam ne koks tai politikieriškas susirūpinimas ar skatinimas kištis į kito krašto reikalus, siūlymas pažeidinėti svetimos šalies įstatymus, bet net kultūrinis interesas. O praeitų metų pabaigoje ir eilėraščių antrą rinkinį išleido. Ir iš karto paaiškėja, kaip „išgrynino“ poeziją antikomunistinė tarnyba: E. Juodvalkė visą ciklą prirašė antitarybiško

melo apie davatkėlės vargus Tarybų Lietuvoje, kurios pati panelė nei matė, nei žino. Šventvagiškai pasiėmusi „motto“ M. Martinaičio Kukučio žodžius, E. Juodvalkė graudina skaitytoją, kaip esą vargstanti davatkėlė, autorei simboliuojanti lietuve moterį ir jos likimą. „baisiomis“ dabarties sąlygomis Lietuvoje: ant kiekvieno kampo ją seka, atima maldaknygę, tremia ir persekioja ir t. t. ir pan.

Bet baisiausias turbūt tai davatkėlei Marelei ir autorei atsitikimas, kai visą dieną prastovi mieste eilėje prie . . . skilandžio, o teguona pabučiuoti parduotuvės rankeną (koks „liaudiškumas“!). Nežinia, ar ta mėsa pardavinėjama, ar tik ji, „ujama“ kantrioji Marelė, „tylas pasipriešinimo“ simbolis, negauna, bet tas motyvas 1951 m. East Čikagoje gimusiai Eglei sukelia begalinę prieškarinio Lietuvos kaimo idilės nostalgiją. Pasirodo, budavo, Marelės tėvas, kai kiaušę (meitelių) paskerdžia, tai tiek prisigamina skilandžių, kad net kaimynus prisikviečia ir perteklium vaišina. Tiesa, nepaaiškina Eglė, ar tu kiaušį tiek Marelės tėvas augino, kad bent kas mėnesį skerdė, ar ta dosnioji kiaušė buvo sulig dramblio dydžio. Vargšė Eglė, ji aiškiai net neįsivaizduoja, kaip „prabangiai“ matinasi Lietuvos valstietis, kokią „laimę“ jam nešė masinės varžytinės, kaip jis buvo pertekęs, kada tokios pigios buvo jo rinkai siūlomos prekės (todėl ir paties kaimiečio kuo mažiausiai valgomos) ir kada tiek brangiai kainavo trašos

SVEIKATOS KAMPELIS

PABRINKIMAS

Su amžiumi keičiasi ir medžiagų apykaitos intensyvumas. Vyresniems žmonėms šis procesas sulėtėja, audiniai glemba, sulaiko daugiau skysčių. Be to, vyresnių žmonių širdies funkcija taip pat nusilpsta. Visa tai ir gali būti pabrinkimų priežastis.

Dažniausia skundžiasi moterys po 45 metų. Vienoms pabrinksta paakiai, kitoms — kojos, dar kitoms brinksta rankų pirštai. Tiesa, pabrinkimas nebūtinai amžiaus ženklas — jis gali atsirasti ir dėl širdies, inkstų ligų. Tad tokiais atvejais geriausia kreiptis į gydytoją.

Jei pasirodys, kad pabrinkimą sukelia vyresnio amžiaus organizmo pakitimai, siūloma pasinaudoti žemiau teikiamais patarimais.

Dažniau pabrinkimai pastebimi įpratusiems prieš sūraus maisto. O juk galima apsieiti visai be druskos. Daugumos kasdien vartojamų produktų sudėtyje jos yra. Kas negali visai apsieiti be druskos, patariama suvartoti jos tik pusę arbatinio šaukštelio per dieną. Daugiau druskos tik pakenks.

Pabrinkti labiausia linę didelį svorį turintys žmonės. Vandeni-

bei pramonės prekės ir taip toliau, ir panašiai.

Eglei čia nerūpi nei tikrovė žinoti, nei ją eilėmis atspindėti. Jai rūpi skilandžio simbolizuoja tautinė bei socialinė „problema“ ir jos grynai politikieriški atspalviai: atseit, matote, mieli tautiečiai, kaip dosniai ir nuostabiai ikūnijo lietuvišką kaimo dvasią spinduliuojantis skilandžių perteklius ir kaip dabar, per tą negerąją Tarybų valdžią, per komunistinę ideologiją, kenčia neprivalgęs mėsos mieste buvęs kaimietis . . . Tiek ten ir tos poezijos ar tuo labiau lyrikos skilandžio įvaizdyje, bet užtat dabartinio tarybinio mentaliteto kiek nori.

O gal, sakau, šis skilandžiškai politinis motyvas atsirado iš pikto, iš supratimo, kad neteks smagiai ir gausiai lietuviškai pasivaizdinti Vilniuje, Kaune ar naujajame lietuviškame kaime, galinčiame pasigirti Eglei ne tik valgiais, bet ir tais dalykais, apie kuriuos Marelės tėvas net nesvajoto — naujomis, moderniomis mūro sodybomis, elektra, buities patogumais, kultūra, išvykoms į miesto teatrus, gausiomis santaupomis ir kitu? Pavydas ir piktumas visuomet prisideda prie tikrovės apmelavimo, o kartais ir tarnybiškai politikieriško nusipigimo. Ar netiesa, panele Egle?

Gaila, kai tokiu budu savanoriškai gadinama ir taip ne per šviesi poetinė ateitis. Net ir tuo atveju, kai būtinai atsiras kas išgria dėl to skilandžiško simbolio „išradinumo“, kai net aiškiai politikiuojančią poeziją vadins „grynąją“ . . . Vis tiek: jei imiesi rašyti taip reikšmingai apie buvusio „klestinčio“ Lietuvos kaimo simbolį — skilandį, reikia žinoti, koks tai daiktas, kaip jis atsiranda ir kokia jo dėka gali išeiti eiliuota kalba. Tikrai taip! Tada dar būtų galima prieiti, kaip išsiskiria seilės, užuodžiant per Atlantą Lietuvoje skerdžiamos kiaušės kvapą. Poezija nuo to tik pilniau atsiskleis! Ir rinkinį būtų geriau pavadinti ne „Pas ką žiedas žydi“, bet — „Kuo skilandis kvėpia“. Yes! Vytautas Kaunietis

sulaiko kaip tik riebalinis poodinis audinys. Todėl mėgstantys pyragaičius, bandeles ne tik greičiau nutunka, sustorėja, tai skatina ir pabrinkimus. Vienintelis receptas — mažiau koloringo maisto, daugiau judėti. Ypač gryname ore, dirbant raumenims, pagerėja kraujo apytaka, ir organizmas išskiria nereikalingų skysčių perteklių.

Kojos gali brinkti ir dėl venų kraujo bei limfos tekėjimo sulėtėjimo. Viena iš priemonių, padedančių išvengti kojų pabrinkimo — supinatorių, palaikančių pėdos skliautą, dėvėjimas.

Kad kojos pailsėtų, moterys nešioja šlepetes. Bet tada pėda dar labiau spaudžiama ir dar daugiau pavargsta. Dirbančioms stovint — kirpėjoms, pardavėjoms ir kt., nepartatina dėvėti avalynės be pakulnių. Geriausia kai pakulnės 2-3 centimetrų aukščio. Pietų pertraukos, poilsio metu patariama 15-20 minučių pasėdėti ar pagulėti pakėlus kojas. Taip pasėdėti reikia ir namie. Dar geriau — jei prieš tai kojas nusiplausite.

Pirštų pabrinkimui pašalinti padės jų gimnastika — rankas patrinkite pakėlusios jas, pirštus sugniaužkite ir atgniaužkite ir panašiai. Padės ir vonelės su valgomąja druska (arbatinis šaukštelis stiklinei vandens).

Jei brinksta vokai, padeda šilti vilginiai su valgomąja druska jau minėta proporcija. Jei vokai parausta, ištinsta — pridėkite šalta-me piene pamirkytos vatos.

Jei po akimis atsiranda maišeliai, padės tarkuotos žalios bulvės ar šviežio agurko vilginys.

Jei per naktį pabrinksta veidas, pakaušyje jaučiate spaudimą, vadinasi, miegoti jums reikia ant 2-4 pagalvių, pusiau sėdint. Padės veido masažas. Kaip jį daryti — geriausiai patars gydytojas kosmetologas.

Iš „T.M.“

Karikatūristo žvilgsniu

Pentagonas, didindamas ginklavimosi varžbas, teigia, kad tai daro „taikos interesus“.
L. Kazirinskio pieš.

— Civilinių Laisvių Sąjungos pareigūnas Jerry J. Berman išpėja, kad prez. Reagano įstatymo projektas prieš teroristus gali būti nukreiptas ir bile kokių disidentų padėjimui už įstatymų ribų.

— Cenzo biuro duomenimis, apie pusė Amerikos gyventojų gyvena 36 dižiuosiuose miestuose, turinčiuose po virš milijoną gyventojų. Houstono miestas yra sparčiausiai augantis.

Vilnis, 1984 birželio 21

Auga ir gražėja

Vytautas Akstinas nusimetė sportinį treningą, nusiavė basutes ir visą tai sudėjo į mažą krūvelę, bėgte nubėgo į suputotas Baltijos bangas. Jūros pakraštys sėklus, iškeldamas iš vandens kojas gali nubūgti gan toli. Ir žmogus bėgo, apsitakdamas sūriu vandeniu ir džiaugdamsis lyg mažas vaikas. Jūrai žinau, kad pasaulyje jų daug ir visgi tokia, kaip prie Palangos, ji vienintelė.

Smėlėta krantą užlieja žaismingos bangėlės, paskui, lyg išsigandusios, kad išoko į svetimą daržą, neskubėdamos atsitraukia atgal į Neptūno karalystę. Jos tokios geros, viliojančios, mielos, kad net nepatiki, kokia didžiulė jų jėga, kai išelsta, pasikelia kalnais ir siaubingai kaukdamos užvirsta krantus. Antai toli į jūrą įbridęs Palangos tiltas. Neišlaikė tos jėgos ir jo stiprūs, giliai į žemę suvaryti rąstai. Paskutinį kartą tiltas buvo apgriautas sausio mėnesį. Nuplukdo tos siautulingos bangos ir smėlio kalnelius, tą auksą, kuris vertingas tik kai supiltas į kopas...

Dabar kitaip. Tūkstančiai poilsiautojų, išibridę Baltijos vandenin, dar tūkstančiai nugulę visą pajūrį. Kiti vaikšto po miestą, ilsisi medžių pavėsyje ir man kažkodėl atrodo, kad nedaug kas pasidomi, kuo šiemet pagražėjęs šis mūsų pajūrio kurortas. Palanga yra Palanga ir, vadinas, ji privalo būti graži ir gaivi. Štai rožių krūmas. Argi poilsiautojui rūpi sužinoti, kad šiemet čia žydėjo apie 30 tūkstančių rožių, kad pasodinta dar 3 tūkstan-

čiai jų krūmų? Kitas reikalas, kai išėini į Jūratės gatvę. Stapteli, apsižvalgai ir šypteli... Tai jau ne gatvė, tai pėsčiųjų alėja, išklota šaligatvių plytelėmis ir apžvelgdinta kelių lygių žolynais. Ateityje panašiomis pėsčiųjų alėjomis pavirs Basanavičiaus ir Vytauto gatvės. Jau šiemet pėsčiųjų gatvė sujungia centrą su Virbališkių gyvenamuoju rajonu.

Girdžiu, kai kažkas nusistebi, kad nedidelė Palanga sutalpina tiek daug poilsiautojų. Kaip čia pasakius — didelė ar nelabai? Palangoje — su Sventąja ir Kontininkais — yra apie 200 poilsio namų.

Bet štai ir gydomas baseinas su jūros vandeniu, per dieną pajėgus priimti per 1000 žmonių. Tuoj pajunti, kad susidomėjimas juo didelis. Gal todėl, kad tai Palangos naujiena. Nors, nors... ir procedūros čia, kokių kitur nesurasi — gydomojo plaukiojimo, gydomosios mankštos po vandeniu, gydomojo masažo, gydomosios kūno kultūros... Beje, netoli Vanagupės atverė duris purvo gydykla. Tiksliau kalbant, pirmoji jos eilė. Čia dar bus pastatyta vandens gydyklos ir kurorto poliklinika.

Bet gal užteks, nes laikas paskubėti į Vasaros koncertų salę. Palanga be koncertų irgi ne Palanga. Ir šiemet čia koncertavo geriausi Lietuvos muzikiniai kolektyvai, taip pat atvykę iš kitų mūsų šalies respublikų...

Ilsėkitės, žmonės Palangoje. Auk ir gražėk, mūsų Palanga!

Pranas Karlonas

Scenos entuziastu kolektyvas

Panevėžio operetės liaudies teatro — vienintelis toks meno saviveiklos kolektyvas Lietuvoje, jungiantis daugiau kaip 90 dainos ir muzikos entuziastų iš miesto gamyklų, įmonių, įstaigų, mokyklų. Pasibaigus darbo dienai, tris kartus savaitėje meno mylėtojai renkasi į repetitijas. Baletu trupėje — vidurinių mokyklų mokiniai, orkestras — J. Svedo pedagoginės muzikos mokyklos moksleiviai. Nuo pat pirmojo spektaklio — R. Plankečio operetės "Kornevilio varpai" 1960 m. dainuoja baldininkas Antanas Petronis, sukūręs pagrindinius vaidmenis beveik visuose penkiolikoje pastatymų, "Ekraniečio" laikraščio redaktorė Natalija Gaičalienė, mokytojas pensininkas Adomas Varnas ir kiti.

Saviveiklininkai gastroliavo Klaipėdoje, Šiauliuose, Anykščiuose, Biržuose, Joniškėje, Kėdainiuose, Utenoje ir daugelyje kitų respublikos miestų. Jų spektakliai "Rose Marie", "Linksmoji našlė" ir "Cianitos pabučiavimas" buvo transliuojami per respublikinę televiziją. Su turtinga koncertine programa operetės liaudies teatro kolektyvas 1978 metais gastroliavo Lenkijoje, užpernai — Kuboje.

Šį meno saviveiklos entuziastų kolektyvą subūrė Panevėžio muzikos patriarchas Mykolas Karka. Nuo 1964 metų jam vadovauja mos žirgų savybės. Šitai turi didelę reikšmę veislininkystei. Arklininkystės specialistams aukcionuose gera proga įvertinti savo žirgus, palyginti juos su kitų žirgynų žirgais. Zootechnikams aukcionas — tarytum savita žirgų studija.

St. Svetlauskas

Valdas Jatautis, kuris režisieriaus veiklą pradėjo B. Gorbulskio operetės "Naujametinis karnavalas", sukurto specialiai panevėžiečiams pastatymu. Kūrybinis bendradarbiavimas su šiuo kompozitoriumi tebesitęsia — jis instrumentuoja orkestruotes beveik visiems spektakliams.

Tris kartus per mėnesį saviveiklos entuziastai kviečia operetės meno mylėtojus į savo spektaklius. Gauti bilietą ne visada pasiseka — operetė Panevėžyje mėgstama.

Petras Budraitis

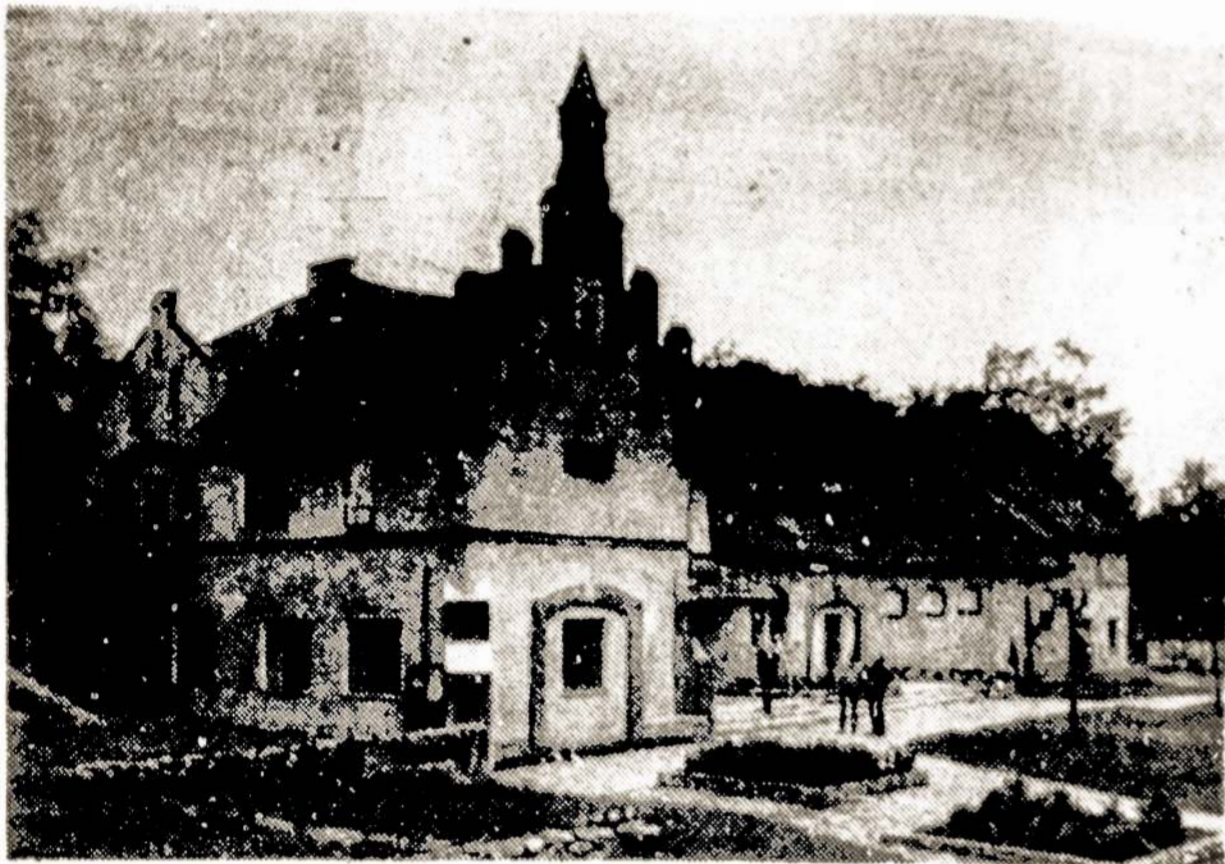

Viena labiausiai lankomų ir mėgstamų Kauno vietų — Zoologijos sodas. Poilsio dienomis tūkstančiai kauniečių bei miesto svečių su šeimomis ateina pasigrožėti čia laikomais žvėrimis ir paukščiais.

Nuotraukoje: Klaipėdietis statybininkas Vidmantas Poškus su vaikais Zoologijos sode.

K. Jurelės nuotrauka

5

Gražus Vilniaus senamiestis. Vingiuotos siauros gatvelės, jaukios aikštės, namai raudonomis čerpėmis žavi miesto gyventojus ir svečius. Vilnius gražus vasarą, kai visur žalia, žydi gėlės. Vilnius gražus ir žiemą. Sniegas padengia namų stogus, tvoras, medžių šakos pasidabina baltomis kepurėmis. Tokiu metu vilniečiai mėgsta išskylauti po parkus, apylinkių miškus. Daugelį žmonių sutiksi Vingio parke, kur vyksta žiemos šventės Vilniaus gyventojai, pasiėmę slides, rogutes, traukia į Sapieginės kalnelius ir klonius.

Nuotraukoje: Gedimino pilis žiemą.

M. Baranausko nuotrauka

TUKSTANČIAI DOLERIU UŽ LIETUVOJE IŠAUGINTUS ARABU VEISLĖS ŽIRGUS

[SUTRUMPINTAS]

Pirmą kartą tarptautiniame Tersko aukcione buvo demonstruojami arabų veislės žirgai, atvežti iš Lietuvos. Iki šiol pasaulinėje rinkoje apie šiuos žirgus išaugintus Vilniaus valstybiniame žirgynne niekas nebuvo girdėjęs.

Iš kur Lietuvoje atsirado arabų žirgai?

Pirmieji šios veislės žirgai buvo atgabenti prieš dvidešimt metų iš Tersko į Vilniaus valstybinį žirgyną, tačiau ne iš karto čia priprato, kėlė rūpestį selekcininkams... Po kurio laiko reikalai pasitaisė. Šiandien vilniečių žirgynne jau 27 arabų žirgai ir 18 kumeliukų.

... Tarptautinis žirgų aukcionas Piatigorske, Tersko valstybiniame žirgynne, sutraukė gausų pirkėjų būrį iš Italijos, Olandijos, Vakarų Vokietijos, Švedijos, Prancūzijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų. Jiems Tarybų Sąjungos arabų veislės žirgų augintojai demonstravo 48 rinkinius arklius.

Į aukciono ringą buvo įvestas žirgas iš Lietuvos Skalka. Kol Skalka išdidžiai žingsniavo po ringą, aukciono vedantysis vyriausiasis zootechnikas Aleksandras Ponomariovas apibūdino žirgo pirmtakus, aiškino privalumus.

Paskelbus kainą, aukcionierius iškėlė medinį plaktuką ilgu kotu... Kas daugiau?...

Užsienio pirkėjai žino Lietuvoje išaugintus žirgus. Jie nuo 1974 jų įsigijo jau 127. Pirkto irakėnų, Hanoverio, žemaičių veislių žirgų. Tačiau arabų? ... Kokią įtaką arabų žirgams, įpratusiems prie sauso dykumų klimato, turi Lietuvos drėgnas jūrinis klimatas? — daug kas svarstė. O žirgas masino — kiek aukštesnis už įprastus, Vilnis, 1984 birželio 21

tvirtas, judesiai grakštūs ir plastiški.

Komersantai patyrę, apšaudyti ne vieno aukciono, nori įsigyti kuo geresnį žirgą, bet kuo pigiau. Jie delsė, tačiau žiūrėjo, kad geras žirgas neatitektu kitam

Aukcionierius trečią taukštelėjo plaktuku — paskelbė, kad Skalka parduota, kai olandas Den Chartogas pasiūlė sumokėti 28 tūkstančius dolerių. Jis nupirko ir dar vieną žirgą — Skalsą. Iš viso aukcione už 69 tūkstančius dolerių buvo parduoti trys arabų žirgai, išauginti Vilniaus valstybiniame žirgynne, kuris beje, vienintelis Lietuvoje augina šios veislės žirgus. Skalka — brangiausia aukcione įvertintas Lietuvos žirgas, iki šiol daugiausia — 10 tūkstančių dolerių — buvo sumokėjęs Vakarų Vokietijos komersantas už Nemuno valstybinio žirgyno trakėną Benuoną.

Kai kam gali kilti klausimas, o kam gi pardavinėti gerus žirgus? Juk jų ir taip ne per daug.

Žirgų prekyba buvo verčiamasi visais amžiais ir svarbu ne tik pelnas. Aukcionuose demonstruoja-

LEIDINIAI UŽSIENIEČIAMS

[Pasakoja "Minties" leidyklos Vilniuje
"Gintaro" redakcijos vedėja Nijolė Žiūraitytė]

Lietuvos knygynų ir bibliotekų lentynose pagausėjo leidinių, skirtų užsienio skaitytojams. Be naujų tęstinio leidinio "Lietuva šiandien" numerių ir nedidelių turistinio pobūdžio knygelių apie Kauną, Trakus, Druskininkus, mūsų respublikos svečiai galės išsigyti ir stambesnių knygų apie Tarybų Lietuvą. Vienas tokių leidinių, teikiančių nemažai informacijos iš įvairių mūsų respublikos gyvenimo sričių, — LKP CK pirmojo sekretoriaus P. Griškevičiaus knyga "TSRS tautų gretose", išėjusi anglų kalba. Joje skaitytojai supažindinami su pagrindiniais lietuvių liaudies istorinio kelio etapais, taip pat visuomenės socialinės struktūros ir gyvenimo būdo pasikeitimais per pastaruosius keturis dešimtmečius, daug konkrečių tarybinių tautų bendradarbiavimo ir tarpusavio paramos pavyzdžių. Atskiri knygos skyriai informuoja apie tai, kas padaryta ir daroma vystant respublikos pramonę ir žemės ūkį, mokslą ir kultūrą, visapusiškai tenkinant materialinius ir dvasinius gyventojų poreikius. Tekstą papildo iškalbingi skaičiai, pateikti lentelėse. Knyga iliustruota spalvotomis nuotraukomis.

Užsieniečiams, skaitantiems anglų kalba, skirta ir knyga "Lietuva: metai ir darbai". Jos autorius, Tarybų Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas Antanas Barkauskas, savo pasakojimą apie respublikos kultūrinį gyvenimą glaudžiai sieja su lietuvių liaudžiai reikšmingais istoriniais, socialiniais ir politiniais momentais. Knygoje parodoma, kad dabartiniai lietuvių socialistinės kultūros laimėjimai neatsirado savaime, kad pažangių kultūros veikėjų nemaža buvo nuveikta ir praityje. Supažindinama su turtingomis tradicijomis ir jų puoselėjimu tarybinės santvarkos sąlygomis.

Prieš keletą metų anglų kalba buvo išleista užsienio lietuvių atsiliepimų apie viešnagę tėvų žemėje knyga. Siemet pasirodys savotiškas šio leidinio tęsinys — užsieniečių, apsilankusių Tarybų Lietuvoje, išpūdžiai susipažinusių su mūsų krašto žemės ūkiu, pramone, mokslu, kultūra. Knyga, pavadinta "Užsienio svečių akimis", išeis anglų ir vokiečių kalbomis.

Nemažai užsieniečių, apsilankančių Tarybų Lietuvoje, pabuvojo jau spėjusiam pagarsėti Liaudies buities muziejuje Rumšiškėse. Be gražiai sutvarkytos ekspozicijos, čia gilų išpūdį visiems palieka ir Liaudies muzikos teatro trupės koncertai. Plačiau besidomintiems lietuvių liaudies muzika, šokiais, dainomis, vaidinimais ir, konkrečiai, minėto kolektyvo kūryba skirtas gausiai iliustruotas leidinys "Lietuvių folkloro teatras". Jame žinomas muzikologas, profesorius V. Landsbergis pasakoja apie etnografinio meno entuziastų, kuriuos subūrė Dalia ir Povilas Mataičiai, didelį darbą renkant, apdorojant ir populiarinant įdomiausių lietuvių liaudies kūrybos pavyzdžius.

Dar vienas leidinys, kuris, tikimės, neliks nepastebėtas skaitytojų-užsieniečių, — R. Kaminsko "Praeities paminklai ir šiandiena". Šioje knygoje žinomas kultūros paminklų restauravimo ir jų pritaikymo specialistas supažindina su mūsų respublikoje sukaupta patirtimi grąžinant naujam gyvenimui kultūros, istorijos, architektūros paminklus. Knyga iliustruota restauratorių atliktų darbų nuotraukomis. Tai bus pirmoji knyga iš ciklo leidinių apie nacionalinę kultūrą ir jos turtų saugojimą Tarybų Lietuvoje.

Šiaulių miesto naujame Dainių gyvenamajame rajone atidarytas dar vienas knygynas. Jame yra grožinės literatūros ir tautosakos, filosofijos, technikos ir pedagogikos mokslų, sveikatos apsaugos ir vaikų literatūros skyreliai. Nuotraukio: Naujame knygynė. A. Dilio nuotrauka

LIETUVOJ RŪPINAMASI GYVENTOJŲ APDRAUDA

Savanoriškojo draudimo užduotis sėkmingai vykdo Lietuvos valstybinio draudimo darbuotojai. Vienai šeimai vidutiniškai tenka daugiau kaip po 2 draudimo sutartis.

Pernai po traumų, gaisrų, avarių, stichinių ar kitokių nelaimių, taip pat suėjus gyvybės draudimo sutarčių terminams, gyventojams išmokėta 82,2 milijono rublių.

Už gerą vienuoliktojo penkmečio užduočių vykdymą finansų ministere

rija ir Valstybių įstaigų darbuotojų profsąjungos centro komitetas garbės diplomais apdovanojo Kapsuko miesto valstybinio draudimo inspekcijos viršininką A. Kederį ir Sakių rajono valstybinio draudimo inspekcijos vyriausiąją ekonomistę D. Dėdinaitę. Garbės gairėlėmis apdovanotos Biržų rajono D. Usevičienės, Anykščių rajono L. Lymano ir Kauno miesto Lenino rajono J. Krūtinienės vadovaujamos draudimo agentų brigados.

Kaime geriau gyventi negu mieste

Baigęs Ramygalos vidurinę, dirbau Ramygalos kolūkyje. Vėliau — tarnyba armijoje. Atlikęs pareigą Tėvynei, grįžau į ūkį, dirbau vairuotoju. Sekėsi neblogai. Bet štai beveik po poros metų, kaip sakoma, susižavėjęs aukštais fabrikų kaminiais, išvykau į Panevėžį.

— Sūnau, geri pagalvok, ar ne geriau čia, kur tavo tėvai, kur dauguma bendraamžių? .. — išlydėdama pro sodybos vartelius, kalbėjo motina.

Gaila nepaklausiau jos tada. Įsidarbinau Panevėžio autobusų parke vairuotoju. Kolektyvas priėmė draugiškai, tačiau greitai įsitikinau: duona visur su pluta ... Vairuotojo darbas iš esmės toks pat kolūkyje ir mieste. O pragyvenimas? Kaime geresnis: čia ir atlyginimas didesnis, ir daržas, savi gyvuliai ... Be to, mieste buvo niekas nepasiūlė. Pasirodė, jog ir teatrus, gyvendamas kaime, dažniau aplankydavau ... Beveik visada organizuotai, draugiškame žemdirbių, jaunimo būry ...

Pagaliau viską gerai apgalvojęs, nusprendžiau: mano namai čia, kur tėvų žemė.

Grįžau į Ramygalą. Iš pradžių, prisipažinsiu, nejaukiai jaučiausi: "Ar nepriekaištaus, ar patikės mašina? O čia, mano netikėtumui, kaip ir tada, kai grįžau iš armijos, kolūkio pirmininkas Virmantas Velikonis sako:

— Tikriausiai norėsi vairuotoju ... Jei taip, galime pasiūlyti autobusą. Girdėjau, kad sukūrei šeimą, todėl reikės ir buto ...

Ūkio valdyba patikėjo, sakyčiau, atsakingas pareigas: autobusu vežioti žmones. Į darbą ir atgal. Tenka pavėžėti ir moksleivius į Ramygalos vidurinę mokyklą. Žodžiu, darbo pakanka.

Ūkis, kaip buvo žadėjęs pirmininkas, davė dviejų kambarių butą naujamė name, naujojoje Garuckų gyvenvietėje.

Ūkyje atlyginimas geras. Be to, dar verčiamės ūkiškai: laikome karvę, kiauliu, triušiu ... Produktų perteklių parduodame valstybei.

Praėjusią vasarą javąpjūtės metu dirbau kombainininku. Nors kom-

bainą vairavau pirmą kartą, bet sekėsi neblogai: prikūliau 317 tonų grūdų.

O kaip su laisvalaikiu, teatrais? Laisvalaikio kol kas daug neturiu. Mat neakivaizdžiai mokausi Lietuvos žemės ūkio akademijoje. Jau įkopiau į penktą kursą.

Vakarais mūsų kolūkyje nenuobodu. Kultūros namuose organizuojame įvairias vakarones, šventes, minėjimus. Gausi dalyvių skaičiumi meno saviveikla: yra choras, įvairūs šokių kolektyvai, nuo seno garsėja kaimo kapelos muzikantai.

Mėgsta mūsų jaunimas ir svetur pasidairyti. Apsilankome respublikos teatruose, įvairiose parodose. O ir "Žalgirio" krepšinininkų žaidimą matome ne tik per televiziją.

Įdomus darbas ir gyvenimas dabar traukte traukia jaunuolius į mūsų kolūki. Štai Algimantas Dubinka, baigęs vidurinę, irgi kadaise pasuko miestan: dirbo Šiaulių televizorių, Kėdainių metalo konstrukcijų gamyklose ...

— O tikrąjį savo pašaukimą, kur gali būti naudingiausias, radau tik čia, kolūkyje, — šiandien kalba Algimantas.

Iš tikrųjų, sugrįžęs kaiman, jis tapo kvalifikuotu mechanizatoriumi. Dirba puikiai. Užpernai tarp rajono jaunųjų kombainininkų užėmė prizinę vietą. Pirminė komjaunimo organizacija už gerą darbą jam skyrė kelialapį į Vengriją. Gavo dovaną — televizorių "Silelis". Jam plojo Vilniuje, respublikos mieste jaunųjų darbo pirmūnų sąskrydyje, kai ten prisegė ženklelį "Aukštinė varpa". O labiausiai, kaip po to pasakojo Algimantas, jį sujaudino Tarybų Sąjungos Dirvyrio, lakūno kosmonauto Jurijaus Popovo sveikinimo laiškas.

Džiaugiasi pasukę į kaimą ir Albinas Staniulis, Albinas Skrebė. Abu — mano bendradarbiai, vairuotojai, mano kaimynai naujojoje Garuckų gyvenvietėje.

Tėvų žemė — mūsų žemė. Kas ją myli — ji atsilygina tuo pačiu.

C. Leckas

Panevėžio rajono

Ramygalos kolūkio vairuotojas

Visa gyvenima sunkiai dirbusi Sulauke 103 metu

Gražių metų puokštę likimas dovanojo Akmenės rajono Dabikinės kaime gyvenančiai Onai Žadeikienėi. Ji atšventė 103-ąjį gimtadienį ir yra viena iš penkių rajone gyvenančių ilgaamžių, perkopusių per šimtmetį.

Senolė visą gyvenimą nėra sirgusi, pas gydytojus lankiusi. Savo ilgaamžiškumo paslaptį O. Žadeikienė nusako trumpai:

— Darbas mane laiko. Visą gyvenimą sunkiai dirbau — nuo mažumės tarnavau piemenaitė, vėliau — samdine ponų Zubovų dvare. Anksti keldavau, vėlai guldavau. Viena pati tris vaikus išauginau, nes vyras anksti pasimirė. Beveik šešiasdešimt metų našlauju ... Valgiau ir valgau viską, ko širdis geidžia. Ir dabar labai patinka lašinių bryzelis.

Gyvena Ona Žadeikienė su sūnumi Jonu, į 78-uosius įkopusiu, bet metų naštos nejauciančiu, vis dar Alkiškių kolūkio lėptjūvėje besidarbuojančiu. Pakilusi ankstų rytą Ona Žadeikienė mėgsta po kiemą pasisukti, darželyje gėles paravėti, o paskui verda sau ir sūnui

valgį, skalbia, tik sunkesnių darbų imtis nebesiryžta.

Ona Žadeikienė noriai dalijasi prisiminimais, kaip per kaimą ritosi Spalio revoliucijos atgarsiai, kaip Akmenėje buvo įkurta Tarybų valdžia, kaip ją vėliau nuslopino, kaip senatvėje jai teko pergyventi Didžiojo Tėvynės karo baisumus ... Jos gyvenimas — ištisa epocha. O senolės atmintis — tai tarsi enciklopedija, kurios datas ir įvykius chronologine tvarka sustatė istorija ir laikas.

Kai senosios Žadeikienės namuose susirenka du sūnūs ir dukra, kaimynai stebisi ir neatsistebi — ne, niekada nepasakytum, kad ji aštuoniasdešimtmečių vaikų motina, greičiau į seseris tiktų ...

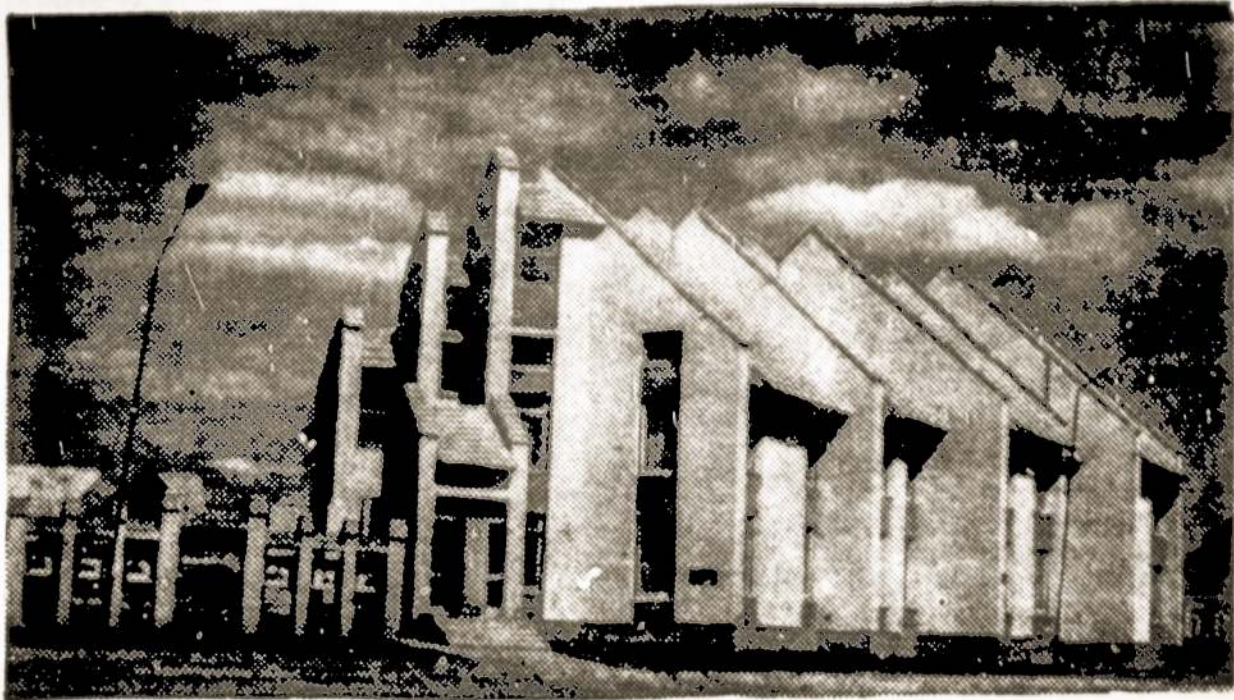
101 metų sukaktį atšventė ir Dabikinės tarybinio ūkio Rudausių kaimo senolė Ona Švežienė, o 100-ąją sukaktį — Papilės mieste gyvenanti Ona Norvidienė.

Nuplauk šaukštelius ir septynias savaites valgyk be riebalų. Būsi liekna ir graži, ilgai gyvensi, juokauja O. Norvidienė.

J. Sejavičienė

Vilnius, 1984 birželio 21

SENOJI DŽŪKIJOS SOSTINĖ

Merkinė puošiasi naujais pastatais.

Viena iš seniausių Lietuvos gyvenamųjų vietovių yra Merkinė, įsikūrusi netoli Nemuno ir Merkio santakos. Nuo senų laikų ji buvo laikoma savotiška Džūkijos krašto sostine. Tik vėliau šis vardas atiteko dabar stambiausiam Pietų Lietuvos miestui Alytui.

Su Merkinės istorija galima susipažinti apsilankius vietos kraštotyros muziejuje. Čia sužinosime, kad šios gyvenvietės vardas ir jos pilis buvo minimos kryžiuočių kronikose jau keturioliktame amžiuje. Mat per Merkinę ordino riteriai žygiuodavo į Trakus ir Vilnių, siaubdami visa, kas pasitaikydavo jų kelyje. Vykdami į Lenkiją, Merkinėje apsištodavo didieji Lietuvos kunigaikščiai. Čia buvo užėgus ir nakvynių namai.

Muziejaus šeimininkas Juozas Vitkus supažindina lankytojus su senoviniais džūku namu rakandais

Onutės ir Leono Mildazių sodyba — gražiausia Merkinėje.

Algimanto Černiausko nuotraukos

ir drabužiais, gausia istorine ir revoliucine medžiaga, pasakoja, kaip Merkinėje vystėsi amatai, kaip vyko gyva prekyba Nemunu su kitais miestais.

Nemažu miestelio šviesuliu tapo 1921 metais įkurta progimnazija. Vienas iš jos steigėjų buvo lietuvių literatūros klasikas, Dainavos krašto sūnus Vincas Krėvė-Mickevičius. Šioje progimnazijoje mokėsi pažangus JAV lietuvių visuomenės veikėjas, rašytojas Rojus Mizara, rašytojas Julius Būtėnas, dabartinis Vilniaus inžinerinio statybos instituto rektorius profesorius

NAUJI KULTūros NAMAI

Šiaulių rajono Žarėnų-Latvelių tarybiniame ūkyje pastatyti kultūros namai su administraciniu pastatu. Čia gražiai įrengta dviejų šimtų žiūrovų salė su erdvia scena, jaukiose patalpose įsikūrė ūkio biblioteka.

Per paskutiniuosius dvejus metus kultūros namai taip pat pastatyti Vilnis, 1984 birželio 21

Aleksandras Čyras, medicinos mokslų daktaras profesorius Vincas Lapinskas, poetas Vincas Giedra ir kiti žinomi žmonės.

Stovėdama didelių kelių sankryžoje, Merkinė per ilgą savo istoriją patyrė daug sunkių išbandymų. Nuolat ją siaubė karai ir gaisrai, kitos nelaimės, o ypač daug sugriovimų paliko Antrasis pasaulinis karas.

Nelengvi buvo ir pokario metai. Atstatomąjį darbą labai trukdė ginkluoti buržuaziniai nacionalistai. Nuo jų rankos žuvo ne vienas valstietis ir tarnautojas. Jų ranka buvo mesta į pilną kultūros namų salę granata. Žuvo ir buvo sužeista nekalčių žmonių.

Šiandien Merkinėje — naujas gyvenimas. Miestelis tapo tarybinio ūkio centru. Kasmet ūkis gauna vis didesnes pajamas, todėl vis daugiau lėšų skiriama socialiniams

reikalams — daugiau statoma gyvenamųjų namų, puošiamas ir tvarkoma aplinka.

Miestelio centre iškilo nauji tarybinio ūkio administracijos rūmai, apylinkės Tarybos pastatas, nauja universalinė parduotuvė su restoranu, kiti pastatai.

Netoli miestelio stūkso garsus, legendomis apipintas Merkinės pilialaknis, nuo kurio atsiveria didinga panorama. Kiekvieno akį patraukia gilus Nemuno vingis, sraunus Merkys, aplinkui žaliuojantys pušynai. Stanislovas Pleskus

tyti Šakynos ir Gilvyčių tarybiniuose ūkiuose. Sparčiai kyla Lenino ordino Kuršėnų tarybinio ūkio ir Mišaičių kolūkio kultūros namų sienos. Netolimoje ateityje naujus kaimo kultūros židinius turės ir "Tarybų Lietuvos", "Pirmyn", "Tarybinės žemės", Žadžiūnų kolūkių bei Raudėnų tarybinio ūkio žemdirbiai.

ODE LIETUVOS STUMBRUI

Istorija didingiausių padubysio, panemunės girių žvėrių amžių kronikose, metraščių pergamentuose, kunigaikščių, bajorų ir privilegijuotų miestų herbuose, įamžino Stumbrą taurumą, drąsą ir nenualdomą pyktį dvaro poetų odės medžioklės puotose pašlovino.

Drebėjo kadaise Lietuvos žemė po stumbrų kojomis. Tvirti ragai pabalnotus raitelius pakeldavo ir medžioklius žemėn nutrenkdavo, ažuolų žievėje žymes palikdavo.

Senovėje stumbrų plačiai gyventa ir visoje vidurinėje Europoje. Juos savo veikaluose mini romėnų rašytojai. Julijaus Cezario laikais dabartinėse Belgijos, abiejų Vokietijų teritorijose stumbrai buvo medžiojami Romos imperatorių stalui. Laikui bėgant, Europos vakaruose žvėrių galiūnų nebeliko.

Kiek daug stumbrų kaimenių rupnota žolę Lietuvos miškuose, rodo istoriniai šaltiniai. Jogailos įsakymu, besiruošiant Zalgirio mūšiui, barzdotieji girios milžinai buvo medžiojami visą žiemą Beloveže. Laimikis tapo maistu kariuomenei.

Ilgainiui stumbrų medžioklė Europos kraštuose pasidarė kilmingųjų lėbautojų aistra. Kai Belovežo girią užvaldė Lenkijos karaliai, galingasis stumbras sudrebėjo nuo medžioklių rago gausmo. Ypač be atodairos žvėris dobė dabita Augustas Trečiasis. Ligi šiol tarp Belovežo senpušių rymo paminklas 1752 metų karališkajai medžioklei prisiminti. Tuomet krito 42 stumbrai, 13 briedžių, 2 stirnos. Augusto žmona šaudė iš specialiai suręsto bokšto, į stumbrus, sugintus aptvaran, ir nukovė 20 senų barzdočių. Krito stumbrai naikinančiose Rusijos carų medžioklėse. Antai, 1860 metų spalį du tūkstančiai varovų balsų sudrebino Belovežo girios glūdumas. Medžioklės laimikiui pritrūko vežimų, nes šauliai patiesė: "... 28 stumbrus, 2 briedžius, 10 danielių, 11 šernų, 16 vilkų, 16 stirnų, 7 lapės, 2 kiškis". Taip skrupulingai medžioklės "grobi" surašė Belovežo miškų urėdas.

Iki pirmojo pasaulio karo stumbrų skaičius Belovežo girioje svyravo nuo 7 iki 8 šimtų žvėrių.

1918 metais, manoma, krito paskutinis Belovežo girių karalius. Per karų suirutę žuvo ir Kaukazo

stumbrai.

1923 metais pasaulinis Gamtos Apsaugos Kongresas Paryžiuje paskubėjo stumbrams į pagalbą. Jis įkūrė "Farptautinę draugiją stumbrams išgelbėti". Buvo suregistruoti visi iki vieno zoologijos soduose pasilikę žvėrys ir sudaryta "Stumbrų genealoginė knyga". Pamažu girios karaliai ėmė atgauti savo auksines karūnas.

1965 metais visame pasaulyje grynakraujų (skiriamos dvi stumbrų veisimo atšakos: Kaukazo ir Lietuvos (Belovežo) pulkas peraugo 700 galvų. Tarybų Sąjungoje stumbrų padidėjo iki 231 žvėries. Taigi TSRS tapo pirmąja pasaulyje valstybe, turinčia daugiausia stumbrų.

Titanišką darbą nuveikė mūsų mokslininkai, atkurdami išnykusias kaimenes. "Stumbrų tėvu" tituluojamas garsus mokslininkas (tarp kitko kilęs nuo Ašmenos) Michailas Zablockis. Stumbrams jis paskyrė 30 gražiausių gyvenimo metų. Jo iniciatyva 1936 m. buvo organizuota hibridinių ir grynakraujų stumbrų apskaita šalyje. 1956 m. Maskvoje išėjo I-asis valstybinis stumbrų veislinės kilmės tomas.

Pagaliau — odė barzdotajam Lietuvos stumbrui! 1969 metų viena rugpjūčio vidurdienį subruzdavo Berčiūnų, Truskavos, Upytės miškų kėkštai, rypaujantys Naujamiesčio valstybinio medžioklės ūkio plotuose. (Dabar šią žaliają 42,500 ha užuovėją daugelis vadina Lietuvos stumbrynu.)

Tai ko šaukė kėkštai? Ogi jie išvydo neregėtus raguotus žvėris, grįžusius protėvių žemėn iš ... kelių šimtų metų glūdumos. Pirmieji stumbrai (Lietuvos atšakos) į Pašilių girią Panevėžio rajono prie Liaušės upelio buvo atvežti nuo srauniosios Okos — iš Prioksko — Terasos rezervato.

Lietuviškoji kaimenė Pašiliose jau 1972 metų pabaigoje nuo 8 stumbrų išaugo iki 14 žvėrių. Seši stumbrukai išvydo dangaus žydrynę lietuviškos girios paunksmėje. O toliau — smagių vardinų nebeskaičiuosime. Stumbrų turime keliasdešimt. Ir aną vasarą pasaulin atėjo pulkas mielių stumbrukų.

Leonardas Grudzinskas

NAUDINGI PATARIMAI

— Jei produktų spintelėje yra skruzdėlių, įdėkite į ją apgedusią citriną, ir skruzdės dings.

— Kepdamos žuvį, į keptuvę įdėkite pora citrinos skridinėlių, kurie sugers nelabai malonų žuvis kvapą, sklindantį į virtuvę.

— Jei jums ims smarkiau plakti širdis, pasigaminkite stiprų citrinos sulčių ir medaus koncentratą ir išgerkite vienu ypu. Citrinos sultys, pasaldintos medumi — geriausias būdas nuo užkimo.

— Kad mėsos sultinys būtų skaidrios, verdant į puodą įdėkite švarų kiaušinio lukštą. Išvirusį sultinį perkoškite.

— Jei ilgiau pastovėjusi mėsa įgavo namalonų kvapą, 10-15 minučių pamerkite ją į atšaldytą ir truputį pasaldintą ramunėlių nuovirą, o paskui perplaukite sūriame vandenyje.

— Jeigu laukiate svečių, nerizikuokite bandyti naujus kulinarinius receptus, atsiminkite tuos, pagal kuriuos jau ne kartą gaminote.

— Pageltusias vietas vonioje bei

sinkoje valykite pašildytu actu su druska.

— Peilius, šakutes, šaukštėlius iš melchloro užpilkite vandeniu, kuriame ką tik virė bulvės. Jie tarsi atsinaujins.

— Sūriu vandeniu lengvai nuplaukami stiklai, veidrodžiai, šviestuvų stiklai.

— Kadangi sviestas sugeria pašalinius kvapus, jį geriausia laikyti suvyniotą ar uždaroje sviestinėje ant viršutiniosios lentynėlės arba skyrelyje ant šaldytuvo durų.

— Prieš dažant langų rėmus, stiklą patrynus actu, dažai prie stiklo nelips.

— Šniceliai ar muštinkukai bus minkštesni, jei patepsite juos acto ir augalinio aliejaus mišiniu ir paliksite 1-2 valandoms, o tik po to kepsite.

— Pienas neišbėga, jei puodo kraštą patepsite sviestu ar margarinu.

— Pašildytu peiliu lengviau pjaustyti minkštą duoną ar tešlą.

St. Petersburg, Florida

Walter Duda mirė geg. 5 d. 1984 metais sulaukęs 90 metų amžiaus. Giliame nuliūdime liko žmona Emilija, sūnus Petras — Woodbury, Conn., dukra Adela Atchinson — Santa Rosa, Texas, sesuo Vanda Stasauskienė Argentinoje, dešimt anūku, trylika proanūkių, trys pokukros ir jų šeimos.

Velionis buvo gimęs 1893 m. liepos 22 d. Lietuvoje Pandėlio apylinkėje Rokiškio rajone.

Būdamas 19 metų jaunuolis, 1912 metais atvyko į Woodbury, Conn. Dirbo prie statybos, vėliau pats išgijo savo imonę.

Apsivedė 1916 m. užaugino du sūnus ir vieną dukterį. Antrasis sūnus Edmundas 22 metų amžiaus tragiškai žuvo lėktuvo nelaimėje. Pirmoji žmona mirė 1975 m. sausio 25 d. Antrą kartą apsivedė su Emilija Klepeskiene 1976 m. kovo 10 dieną.

Velionis Walter Duda kiek anksčiau pergyveno pora operacijų. Atrodė susveiko, bet vėl pateko į ligoninę. Greit grįžo į namus ir staiga mirtis...

Buvo pažangus žmogus, skaitė pažangią spaudą: "Laisvę", "Vilni", "Daily World", rėmė ir platino — Priklausė prie pažangių organizacijų ir dalyvavo tarptautinėje veikloje.

"Laisvę" pradėjo skaityti 1919 m. Susidomėjęs pažangia veikla, 1922 m. įsirašė į LTD. Buvo jos pirminkas ir protokolų sekretorius per 15 metų, iki kuopa gyvavo. Vėliau persikėlė į LLD 28 kuopą į Woodbury, Conn. Prisidėjo prie suorganizavimo LDS 26 kp. Woodbury, Conn. Taipgi dirba komisijose prie įvairių pareigų suruošiant organizacijų renginius.

Persikėlė gyventi į Floridą 1977 m. Rado čia stiprią pažangią veiklą. Tuojau įsirašė į LLD 45 kp., į Lietuvių Vyresniųjų Piliečių klubą. Buvo Klubo direktorium, daug dirbo Klube prie įvairių darbų. Taipgi priklausė prie "Dainos Mylėtojų" choro ir dalyvavo iki sveikata leido.

Du kartu lankėsi Lietuvoje. Pamatęs gimtąjį kraštą, džiaugėsi atsiektais dideliais laimėjimais.

Turėjo jis palinkimą ir gabumą drožinėti įvairias skulptūras. Paliko didoką kolekciją. Manoma, bus atiduota į muziejų.

Velionis Walter Duda atgyveno gražų vaisingą gyvenimą kovoje už geresnę ateitį ateinančioms kartoms. Mūsų organizacijose liko neužpildoma jo vieta. Buvo ramaus būdo, kuklus draugiškas žmogus.

Velionio palaikai buvo sukremuoti.

Aldona Alekniene

8

TUREJOM

ČEKOSLOVAKŲ CHORĄ

Gegužės 5 d. Klubo parengime turėjome Čekoslovakų chorą, kuris atliko meninę programą. Jų choras turi apie 30 dainininkų, dainuoja gerai, turi naują mokytoją Jerry Hanacek, taip pat turi John Nazicką, kuris paaiškina dainų temas, mat, jie dainuoja čekų kalba.

Pirm baigiant jiems programą Valis Bunkus pakvietė Dainos Mylėtojų chorą. Abu chorai sudainavo dvi angliškas dainas. Akompanavo Elena Janulytė, o dirigavo čekų choro mokytoją Jerry Hanacek.

Tai ne pirmas toks atsitikimas. Čekai dažnai ateina pas mus, o mes pas juos. Tokiu bendravimu tenka tik džiaugtis.

ZUKLAUTOJAS PRANAS BUDRIONIS

Pas Verą ir Praną Budrionius atostogavo jų sūnus. Tėvams buvo malonumas turėti tokį svečią, pavargo tik Verutė, mat, jie turi pora anūku, kurie dar mažyčiai vaikai. Pranas sakė, kad su sūnumi žuklaudami sugavo daug žuvies. Tenka paminėti, kad Verutė daug dirba Klube, atlieka daug darbų.

DRAGIJOS SUSIRINKIMAS

Gegužės 12 dieną Klubu salėje įvyko St. Petersburg Lietuvių Draugijos narių susirinkimas. Pirminkas S. Kuzmickas pranešė, kad netekome dviejų narių: Walter Dudos ir J. Pečiulionio. Paprašė susirinkusius atsistoti ir minute tylos pagerbti mirusiųjų atminimą.

Kuopa tvarkosi gerai. Valdybos raportai buvo priimti be pataisų, nariai nutarė pagerbti tėvus. Kalbėtoju pakviestas Jonas Mileris.

PAGERBĖM MOTINAS

Pagerbdami motinas be kitko turėjome meninę programą. Pirminkavo ir kalbą pasakė Bronė Vaitkus, taip pat pasakė motinų dienai skirtą eilėraštį. Paskui pakvietė S. Kuzmicką padainuoti. Stasys sudainavo net keturias — "Audra girioj viešpatavo", "Gimtinė", "Kai aš užaugau" ir "Jūra plačioji". Po jo buvo pakviesta choro mokytoja Elena Janulytė. Ji pasakė gerą kalbą apie motinas ir savo sukurtą eilėraštį "What is a Mother". Choras sudainavo keturias dainas. Publika chorą palydėjo ilgais aplodismentais. Toliau tęsėsi šokiai.

DIDELIS AČIU

Ačiū visiems, kurie prisidėjote prie surengimo mano 75-rių metų gimtadienio paminėjimo. Ačiū mokytojai Elenai Janulytei už pasakytus gražius žodžius apie mane. Ačiū Bronėi Vaitkienei už iškeptą pyragą, Helen Cheplikienei ir Helen Habalai už skanūs tortus ir visai publikai už sudainavimą Happy Birthday. Ačiū P. Petroniui už telegramą, kuria pasveikino Tėviškės draugijos vardu. Ačiū Algiui Kustai už pasveikinimą. Jaučiuosi laimingas, kad nesu tautiečių užmirštas.

Gegužės 19 d. savoje salėje įvyko Klubu narių susirinkimas. Prezidentas Valys Bunkus pranešė, kad mirė du Klubu nariai: Walter Duda ir J. Pečiulis. Ankstesnieji nutarimai visi atlikti.

Kaip visuomet, pietūs buvo 12 val. dieną. Pavalgius skanūs pie-

Laiškai ir parama

CHICAGO, ILL.

In every one's life, there comes an auspicious occasion. Ours, is our 50th Golden Wedding Anniversary (May 19, 1984) and on this note what could be more fitting than to contribute \$100.00 to the Vilnis Shareholders meeting? The Vilnis has always been foremost in our hearts, and we salute you and all your personnel. With very best wishes.

Tex and Kay Žebraitis

BOSTON, MASS.

Sveikinu "Vilnies" dalininkų suvažiavimą ir jos skaitytojus, rėmėjus, vadininkus, bei korespondentus. Siunčiu nors mažą paramą \$10.00.

Elizabeth Repshis

CHICAGO, ILL.

Because of health problems, regret that I will not be present at the "Vilnis" dalininkų suvažiavimas.

Am enclosing a small contribution of \$10.00 for this important event, along with my many good wishes for a successful meeting.

Sincerely,

Helen Trusk

FREESOIL, MICH.

Sveikiname "Vilnies" suvažiavimą su \$50.00. Su geriausiais linkėjimais.

Anna ir William Stakėnai

CANBY, ORE.

Gerbiama "Vilnies" Redakcija, Siunčiu \$100.00, tai bus "Vilnies" suvažiavimui. Draugiškai.

Paul Blieka

SEMINOLE, FLA.

Sveikiname "Vilnies" dalininkų suvažiavimą, "Vilnies" kolektyvą, rėmėjus, bendradarbius.

Linkime praversti sėkmingus tarimus, "Vilnies" kolektyvui, rėmėjams, bendradarbiams.

Linkime praversti sėkmingus tarimus, kad "Vilnis" ilgai gyvuotų ir skleistų idėjas už taiką pasaulyje.

Aukojame į "Vilnies" fondą \$50.00. Draugiškai.

Aldona ir Paul Aleknai

HOT SPRINGS, ARK.

Dear Friends,

Benjamin and I, like many other faithful readers, will welcome this auspicious occasion to greet the "Vilnis" on its 64 years of exis-

tence. First press release was in April, 1920. What a loss it would have been in the course of that time not to have had it! Its long publication encompasses so much of our history and lives.

Thumbing through the 50th Anniversary Book, with an introductory by V. Andrulis, brought back faces of so many wonderful dedicated people, both dead and still alive. Enclosed is our donation of \$100.00 to perpetuate its publication.

Mildred and Benjamin Kubilius

LAKE VILLA, ILL.

Gerbiami Draugai, Čia prisiunčiu Money Order \$100.00 "Vilnies" šėrininkų pasveikinimui. Labai gaila kad negalim dalyvauti. Prasta sveikata.

Linkim gerų pasekmių, gerų nutarimų kad "Vilnis" gyvuotų dar ilgai.

Antanas ir Marijona Gabrielai

HEMET, CAL.

Gerbiami Draugai, Sąryšy su: "Vilnies" dalininkų suvažiavimu, siunčiam \$25.00 laikraščiui paramą.

Visam "Vilnies" personalui linkime stiprios sveikatos tęsti laikraščio leidimo sunkų darbą.

Su pagarba, V. ir M. Railai

KALAMAZOO, MICH.

Sveikinu "Vilnies" suvažiavimą ir jo darbuotojus. Linkiu, kad ilgai "Vilnis" gyvuotų. Čia pridėdu auką \$50.00. Su geriausiais linkėjimais.

Anna Babarskas

SUN CITY, CAL.

Mieli Vilniečiai, Daug geriausių linkėjimų "Vilnies" dalininkų suvažiavimui. Siunčiu perlaidą \$15.00 laikraščio paramai. Draugiškai,

Peter Zline-Žilinskas

ST. PETERSBURG, FLA.

Mieli Draugai-Draugės! Sveikiname "Vilnies" dalininkų suvažiavimo dalyvius, taipgi "Vilnies" kolektyvą. Linkime sėkmingai gerų tarimų ir kad "Vilnis" galėtų dar ilgai išsilaikyti ir kovotų prieš tuos nevidonus atominio karo rengėjus. Taipgi malonu gauti teisingas žinias iš mūsų numylėtos Tarybų Lietuvos. Čia siunčiame laikraščiui paramos \$50.00 čekį.

Draugiškai,

Valys ir Verutė Bunkai

CHORO VEIKIMAS

Nesveikuoja mūsų mokytoja Elena Janulytė, o V. Kuzmickienė jau susveiko. Helen Samanik nesijaučia gerai. Pranas Bunkus gydosi akis.

Choro renginys įvyks birželio 12 dieną. Jame visi kartu užbaigsime sezoną. Kaip žinia, choras daro 3 mėnesių pertrauką.

Stasys Kuzmickas su sūnumi Danielius važiuoja žuvauti į Kana-dą.

S. K.

MIAMI, FLA.

Buvo rimtai susirgus Mary Kvetkas (Kvietkauskienė). Kelias savaites išgulėjo ligoninėje. Šiuo laiku ji pasidavus į Nursing Home. Jos adresas: Mary Kvietkauskas, Heritage Nursing Home, 2201 N. E. 170th St., N. Miami, Beach, Fla. 33160.

M. N.

Vilnis, 1984 birželio 21

"VILNIES" DALININKŲ SUVAŽIAVIME PRIIMTA REZOLIUCIJA

Mes, laikraščio "Vilnis" dalininkai ir organizacijų atstovai, suvažiavę 1984 metais gegužės 20 d. "Vilnis" salėje, 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. vienbalsiai pasisakome, kad laikraštis "Vilnis" pilnai atsako į šių dienų poreikius, būtent: Jis ne tik šviečia savo skaitytojus, bet ir mobilizuoja savo skaitytojus į neatlaidžią kovą už igyvendinimą pastovios taikos, už socialinį teisingumą su pasitikėjimu ir viltimi, kad ateitis priklausys darbo liaudžiai.

Mes didžiuojamės, kad laikraštis "Vilnis" įdeda savo didelį indėlį į kovą prieš Reagano administracijos dedamas pastangas paneigti darbo žmonių laimėjimus socialistinėje kryptyje, susilpninant darbo unijas, paneigiant rasinių mažumų bei moterų teises.

Mes užgiriame "Vilnis" politinę liniją, kuri sutampa su didelės daugumos šios šalies ir viso pasaulio dorų žmonių pastangomis neleisti karo rengėjams įstumti pasaulį į pasibaisėtino termobranduolinio karo pradžią.

"Vilnis" aiškiai nurodo, kas vyksta tarp senosios kartos Amerikos lietuvių ir taip pat darbo žmonių gyvenime bei kasdieninėse kovose dirbtuvėse, koionijose, pensininkų kovose už geresnį socialinį aptarnavimą, medicinišką aprūpinimą.

Sio suvažiavimo dalyviai prisimename laikraščio darbuotojus ir skaitytojus, kurie pastarųjų metų

bėgyje iškeliavo amžinam poilsiui, kartu reiškiamę gilią užuojautą jų šeimų nariams.

Vieningai pasisakome, kad dirbsime, kad iki kito suvažiavimo sukeltume nemažiau \$20,000 paramos laikraščiu. Taipgi tariame didelį dėkui laikraščio skaitytojų vajininkams ir apamai darbuotojams ir pasitikime, kad ir ateityje dirbsite, kaip dirbote iki šiol. Be to, esame dėkingi bendradarbiams, korespondentams, kaip šioje šalyje, taip Tarybų Lietuvoje. Dėka jų mūsų laikraštį atspindi kas atsiekia ir kas siekiama žmonių labai mūsų senojoje tėvynėje — Tarybų Lietuvoje.

Šiandien pati didžioji mūsų uždutis, tai kova prieš naujų branduolinių pabūklų gamybą, MX raketų siuntimą į kitas NATO šalis. Mes turime daryti viską, kad tie pabaisos būtų ne tik negaminami, bet esantieji, būtų sunaikinti. Kad visi nesusipratimai būtų sprendžiami prie pasitarimų stalo, o ne karo lauke, kas reikėtų visos žmonijos pražūtį.

Visi šio suvažiavimo dalyviai pasizadame dirbti ir remti laikraštį pinigais, kad dar ilgai ilgai gyvuotų ir skleistų tiesos žodį ir kviestų liaudį už igyvendinimą visiems laikams pastovios taikos.

Rezoliucijų komisija:

**Estelle Bogden
Frank Vaitkus
Millie Kancere**

Prisiųsti sveikinimai pirm "Vilnis"

\$500.00

LLD — St. Petersburg, Fla., per J. ir B. Vaitkus

\$100.00

ANNA JACOBS — Chicago
PAUL J. BLIEKA — Canby, Ore.
MILDRED ir B. F. KUBILIUS — Hot Springs, Ark.
KAY ir HOUSTON ZEBRAITIS — Chicago — pagerbimui 50 metų vestuvių sukakties
AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS drg. — Chicago, per Isabelle Peters

\$90.00

PAUL DUDA — South Bend, Ind., pagerbimui 90-o gimtadienio praėta spalio mėnesį.

\$75.00

STANLEY KUZMICKAS — St. Petersburg, Fla., pagerbimi 75-o gimtadienio

\$50.00

ANNA VISOTSKI — Kensington, Ct.
BRONĖ ir JUOZ. VAITKAI — Seminole, Fla.
ANNA ir WILLIAM STAKE-NAI — Freesoil, Mich.
VALYS ir VERUTĖ BUNKAI — St. Petersburg, Fla.
ALDONA ir PAUL ALEKNAI — Seminole, Fla.
ANNA BABARSKAS — Kalamazoo, Mich.

\$40.00

HELEN ŽUKAS — Johnson City, N. Y. ir HELEN PINE — Columbus, Ohio

\$30.00

KONSTANCIJA THOMAS — Johnson City, N. Y.

\$25.00

WALTER DOREN — San Diego, Cal.

Vilnis, 1984 birželio 21

ANNE YAKSTIS — Bronx, N. Y.
V. MATEN — Chicago
AMELIA YUSKOVIC — Middletown, N. Y.

\$20.00

JOSEPHINE ZIURA — Hot Springs, Ark.

\$15.00

STANLEY PAULAUSKAS — Pittsburgh, Pa.
PETER ZLINE — Sun City, Cal.
ADELĖ ir JOHN COPIN — Chicago
ELIZABETH REPSHIS — Dorchester, Mass.

\$5.00

MARCELLA WASSEL — Chicago
E. ir F. JORDAN — Chicago
Viso \$1,725.00

SVEIKINIMAI PER SUVAŽIAVIMĄ

\$1,000.00

ALBERTINA JAKIENĖ

\$343.00

DETROIT, MICH. — per Stefaniją Masytę

\$100.00

A. DOČKIENĖ
J. ir C. SISEVICIAI
A. ir F. VAITKAI
ALMK Drg.
P. MALINAUSKIENĖ

\$65.00

BROOKLYN, N. Y. — per N. Ventienę

\$50.00

M. ir J. URBIKAS
HELEN PAJŪNAS
A. ir S. J. JOKUBKAI

\$40.00

MILLIE KANCERE

\$25.00

EX. MINER'S CLUB
ESTELLE BOGDEN
JULIA URMON
ANTANINA BUTKIS
N. ir L. DE SCHAAF

\$20.00

F. RIMDŽIENE
EVA MIZARA
JOHN PATECKAS
V. ir T. URBIKAS
ALICE PAULIUKAS

\$10.00

JOHN FEIZA
JULIA MARAZAS
MATT BAGDON

\$4.00

ST. ADOMAITIS
Viso \$2,357.00

DETROIT, MICH.

Mes sveikiname "Vilnis"
dalininkų suvažiavimą
gegužės 20 d. 1984 m. ir linkim
"Vilniai"

ILGIAUSIŲ METŲ!

Teofile Masiėnė ir Stefanija \$200.00
Frank Ulinskas 50.00
Anna Dočkus 25.00
Vincas Kirvela 25.00
Anna Daukus 20.00
Albinas ir Susan Bubnelis 10.00
Joseph Skėma 10.00
George Kodis 3.00
Viso \$343.00

o o o

BROOKLYN, N. Y.

Sveikiname "Vilnis" dalininkų suvažiavimą. Linkime, kad būtų praversti sėkmingi nutarimai ir užtikrintas "Vilnis" išleidimas ir ilga ateitis.

Sia proga keli laisviečiai siunčiame "Vilniai" paramos:

B. W. Keršuliai \$25.00
O. Cepulienė 20.00
W. Malin 10.00
N. Ventienė 10.00
\$65.00

Geriausi linkėjimai visiems ten dirbantiems.
Draugiškai,
N. Ventienė

OAKLAND— SAN LEANDRO, CAL.

Sveikiname "VILNIES" dalininkų suvažiavimą, taipgi visus dalyvius ir linkime laikraščiu gyvuoti ilgus metus.

Siunčiame aukų:
LLD 198-ta kp.

Oakland, Cal. \$25.00
K. Mugianienė, Oakland, Cal. 10.00
Ks. Karosienė,
San Leandro, Cal. 25.00
M. Baltulionytė,
San Leandro, Cal. 25.00
M. Mozuraitienė,
San Leandro, Cal. 25.00
A. ir V. Taraškai,
San Leandro, Cal. 25.00
Telda King,
San Leandro, Cal. 10.00
M. Ginaitienė,
Santa Clara, Cal. 10.00
per V. Taraškiene
Viso \$155.00

ST. PETERSBURG, FLA.

Mieli vilniečiai,
Gaila kad mus skiria tūkstančiai mylių. Kitaip būtume bendrai su jums. Sveikiname "Vilnis" dalininkų suvažiavimą. Linkime jums sėkmingai aptart "Vilnis" reikalus, ir kad "Vilnis" dar ilgai mus lankytų.
Louise Tvaska \$25.00
Julia Andriulienė 20.00
Adele Klimavičienė 10.00

Jacob Harmathuk — 5.00
(ukrainietis)

Viso \$60.00
Sirdingai,
J. Andriulienė

Sveikinimai po dalininkų suvažiavimo

\$155.00

OAKLAND-SAN LEANDRO, per Violet Taraškiene

\$100.00

A. ir M. GABRIAI — Lake Villa, Ill.

\$60.00

ST. PETERSBURG, FLA., per Juliją Andriulienę

\$25.00

V. ir M. RAILAI — Hemet, Cal.

\$20.00

CHARLES YUCUS — Berrien Springs, Mich.

Viso: ... \$360.00

Dailės ir Dramos klubo [Mildos] narių žiniai

Kaip jau yra žinoma, nežiūrint, kad Mildos pastatas parduotas, bet klubas dar gyvuoja ir narių susirinkimai įvyksta. Buvo numatyta šaukti klubo narių susirinkimą birželio 9 d., bet dėl tam tikrų priežasčių susirinkimas šaukiamas birželio 30 d., 1 val. po pietų, "Vilnis" salėje. Reikalų turime svarbių ir skubių, tad svarbu, kad visi D. ir D. klubo nariai būtinai dalyvautumėte šiame susirinkime birželio 30 d. **Klubo pirm. E. Bogden**

M. Montvilienė grįžo iš ligoninės

Buvusi čekagietė, dabar cicerietė Mary Montvilienė grįžusi iš viešnagės Floridoje, besidarbuodama paslydo ir rimtai susitrenkė. Buvo nuvežta į ligoninę. Gydytojai nustatė, kad kaulai nelūžę, bet ji turinti labai aukštą kraujo spaudimą. Patarė jai vaikščioti pamažu ir daugiau ilsėtis.

Besikalbant, ji apgailstavo, kad negalėjo dalyvauti "Vilnis" dalininkų suvažiavime.

Linkiu jai atgauti sveikatą ir vėl visur dalyvauti. **John Feiza**

IDOMUS ŽMOGUS

Arnold mieste, Missouri valstijoje numirė vienas aukščiausio ūgio pasaulyje Max Palmer, sulaukęs 56 metų amžiaus. Jis buvo 8 pėdų aukštumo, svėrė 475 svarus. Tokių kaip jis, iki šiol pasaulyje buvo tik trys, dabar beliko tik du.

Jo gyvenimas buvo įdomus, buvo dirbęs įvairius darbus: kino artistas, restoranuose oficiantas, durų prižiūrėtojas, buvo geras ristikas, kur reikėdavo triukšmadariai išmesti laukan, jis susidorodavo su jais.

Jaunystėje jis įprato girtauti, vartoti narkotikus. Pradėdamas bręsti suprato, kad alkoholis ir narkotikai artina žmogui mirtį. Per pastaruosius 20 metų buvo abstinentas, nei alkoholio, nei narkotikų neėmė į burną. Ėmė važinėti po Ameriką ir aiškinti žmonėms kokią žalą žmogui daro alkoholis bei narkotikai. Jis tai žinojo iš patyrimo, kaip alkoholis ir narkotikai žmogui naikina sveikatą, kokią žmogui gyvenime sukelia tragediją.

Antanas

A. Jakienė stambiai apdovanojo "Vilni"

Albertina Jakienė

Daug metų ėjusi "Vilnies" direktorių tarybos pirmininkės pareigas ir šiaip gražiai dirbusi pažangiose organizacijose drg. Albertina Jakienė įteikė praeitame dalininkų suvažiavime \$1,000 paramos laiščiui. Įteikusi pasakė, kad tai turėtų padaryti ir kiti skaitytojai, jei tikrai linki ilgo amžiaus laikraščiai "Vilnis".

Tikrai smagu, kad turime tokias rūpestingas ir sąmoningas drauges.

Vilniėtė

Kultūrietės aukštai vertina "Vilni"

Praėjusiame "Vilnies" dalininkų suvažiavime, kuris įvyko gegužės 20 d., Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narės įrodė, kaip ir kiek įvertina laikraštį "Vilnis". Pateiksiu duomenis, kurie patys už save kalbės: Albertina Jakienė įteikė \$1,000 paramos; po \$100: A. Doškienė, J. Sisevičienė, A. Vaitkienė, P. Malinauskienė, O. Jokubauskienė, A.L.M.K. draugija. Pastaroji kiek pirmiau irgi įteikė šimtinę; po \$50: Ona Jokubkienė, H. Pajūnienė; M. Kancerienė \$40; po \$25: J. Urmonienė, A. Butkis, N. De Schaaf; po \$20: A. Paulikienė, F. Rimžienė, J. Marazienė — \$10. Pastaroji prieš mėnesį buvo įteikusi \$52.30.

Kas viso gero sudaro \$1,965. Suvažiavimo dieną gauta sveikinimų \$2,357.50. Į šią sumą neįskaitoma prieš suvažiavimą gauti sveikinimai ir po jo. Kaip matote tik kultūrietės daugiau sudėjo paramos, negu sudėjus visas kolonijas.

Neperdėsiu pasakius, kad kultūrietės remia laikraštį "Vilnis" iš tikros širdies ir trokšta, kad "Vilnis" dar ilgai lankytų savo skaitytojus. Jos tai įrodė faktais, o ne gražiais žodžiais.

Kultūrietė

Linkėjimai iš S. L. Rotterdam

Gavome R. ir J. Misevičių šeimos ir jų tetos V. Butkus laišku, kuriame jis rašo, kad jie keliauja viename iš puikiausių S. L. Rotterdam laivų, kartu su kitais 1200 keleivių yra iš įvairių miestų ir valstybių. Oras pasitaikė labai puikus, daug matėme įvairių pastatymų. Galime daug ko nusipirkti ir daug ko naujo pamatyti, nors ši kelionė tuo laivu jau aštunta, bet vis surandame ko naujo ir įdomaus.

Prašome pasveikinti visus vilniečius ir palinkėti daug geros sveikatos, Smagu, kad mieli Misevičiai ir V. Butkus turi galimybę pasidairyti ir pavažinėti po tikrai pasakiškas vietas.

Vilniėtė

10

"VILNIES" DALININKŲ SUVAŽIAVIME DALYVAVO NEMAŽAI GARBINGŲ SVEČIŲ

Gegužės 20 d. įvyko laikraščio "Vilnis" dalininkų suvažiavimas, į kurį atvyko gražūs skaičius dalininkų, organizacijų atstovų ir mielių garbingų svečių.

Suvažiavimą atidarė direktijos pirmininkė Estelle Bogden 10:30 val. ryto. Į mandatų komisiją paskyrė J. Urmonienę ir J. Feizą.

Prieš pradėsiant kitus darbus, pirmininkė pakvietė pakalbėti laikraščio "Laisvės" redaktore Ievą Mizarienę. Ji sveikino susirinkusius ir perdavė sveikinimą nuo laisviečių. Antroji kalbėtoja buvo detroitietė advokatė S. Masytė. Ji sveikino suvažiavimo dalyvius savo ir visų detroitiečių vardu. Lietuvos žurnalistas, dabar dirbantis J. T., kaip "Moscow News" reporteris, Vilius Kavaliauskas sveikino suvažiavimą ir priminė, kad jis "Vilni" skaito jau per eilę metų, dar dirbdamas "Tiesos" red. kolektyve artimai sekė mūsų veiklą, tat jaučiasi tarsi visus mus pažįstąs. Ypatinai jis sveikino "Vilnies" redaktorių S. J. Jokubką jo 75-tųjų gimimo metinių proga. Svečias sakė, kad jis vos du mėnesiai kai gyvena mūsų šalyje, bet jau išsiilgęs T. Lietuvos.

Po svečių kalbų pirmininkė perskaitė darbotvarkę, kuri buvo priimta.

Prezidiumo rinkimas: pirm. S. Masytė, vicepirm. Ieva Mizarienė, sekret. J. Marazienė; rezoliucijų komisijon E. Bogden, M. Kancerienė, P. Vaitkus, sveikinimų kom.: S. J. Jokubka, Nellie De Schaaf, P. Vaitkus.

Perskaitytas protokolas iš praeito suvažiavimo ir priimtas.

Pirmininkė paprašė visų dalyvių atsistoti vienai minutei ir pagerbti per pereitus metus mirusių "Vilnies" skaitytojų ir rėmėjų atminimą.

Redakcijos raportą davė vyriausias redaktorius S. J. Jokubka. Jis savo raporte plačiai nušvietė, kas atlikta ir nurodė, ką turime atlikti, kad laikraštis pilnai atliktų savo pareigą klasių kovos lauke, ypatingai vedamą kovą prieš branduolinio karo pavojų.

Vietos žinių redaktorė J. Marazienė savo raporte pažymėjo, kad jai dirbant per 41 metus "Vilnies" redakcijoje, su mažomis pertraukomis, daugiausia teko tvarkyti korespondencijų skyriai bei vietos žinios. Apgailestavo, kad pastaruoju laiku mažai liko korespondentų. Ji ragino dalyvius teikti daugiau žinių iš vietos pažangių lietuvių gyvenimo ir organizacinės veiklos.

Administracijos finansinį raportą paruošė Julius Urbikas, bet jis išskubėjo į kitą renginį, tad jo paruoštą raportą paskaitė E. Bogden. Šiaip iš administracijos veiklos raportą davė N. De Schaaf.

Direkcijos raportą davė J. Marazienė. Ji žymėjo, kad direktijos posėdyje buvo J. Patecko duotas pasiūlymas visiems "Vilnies" kolektyve dirbantiems už atlyginimą skirti dviejų darbo savaičių mokesčių, kuris bus panaudotas "Vilnies" pastato stogo remontui. Taipgi pasižadėjo prisidėti su nemaža suma ir direktijos nariai. Ji sakė, kad jau kai kurie darbininkai savo pažadą ištesėjo.

Lietuvių Darbininkų Apšvietos draugijos raportą davė sekr. S. J. Jokubka. Jis sakė, kad namo reikalus sutvarkytas.

Po raportų buvo diskusijos, kur

išsireikšta, kad darbas vedamas tvarkingai.

Kiek vėliau atvykęs svečias iš Washingtono konsulas Vaclovas Sakalauskas buvo pirmininkės pristatytas tarti žodį. Mielas svečias visus pasveikino ir palinkėjo taip gražiai dirbti toliau ir nepamiršti savo tėvų žemės ir ten gyvenančių artimųjų, prie progos aplankyti juos. Jis taipgi sveikino drg. S. J. Jokubką jo gražaus gimtadienio proga.

Po svečio kalbos eita prie darbotvarkės sekančio punkto.

Mandatų komisija raportavo, kad dalyvauja 29 delegatai, atstovaujamos 6 organizacijos.

Rezoliucijų komisija pateikė rezoliuciją, kurią paskaitė komisijos narė E. Bogden. Rezoliucija vienbalsiai priimta.

Išrinkti nauji "Vilnies" bendrovės direktoriai: E. Bogden, P. Vaitkus, A. Vaitkienė, J. Pateckas, P. Malinauskienė, M. Kancerienė, J. Feiza, J. Urbikas, J. Marazienė. Alternatai išrinkti: H. Pajūnienė, K. Sisevičius, A. Paulikienė.

Pirm. S. Masytė paskaitė suvažiavimo ir S. J. Jokubkos 75 gimtadienio proga Tarybų Lietuvos Užsienio reikalų ministerio Vytauto Zenkevičiaus sveikinimą. Pati pirm. sveikino Jokubką kaip jubiliatą ir linkėjo dar daug metų dirbti "Vilnies" redakcijoje. Ji taipgi priminė, kad ir Julija Marazienė lapkričio 26 d. atžymės savo 75-tąjį gimtadienį. Ji priminė, kad pamirškime kiek metų turime, tik žiūrėkite, kad "Vilnis" nesustotų vilniauvisi.

Buvo sukelta prieš suvažiavimą ir pačiame suvažiavime "Vilnies" paramai \$4,082.50.

Prieš baigiant suvažiavimą drg. S. J. Jokubka padėkojo pirmininkei už puikų ir tvarkingą pirmininkavimą ir už linkėjimus jam jo gimtadienio proga.

Suvažiavimą uždarė pirm. St. Masytė 12:30 val. po pietų.

Sekr. J. M-nė

Žavus buvo LDS Nacionalis kėglio turnyras

Ilgam laikui pasiliks mano atmintyje tik ką atsibuvęs 33-čias LDS Nacionalis Kėglio turnyras. Jis vyko gegužės 18-19 d. d. Beverly Lanes, Arlington Heights, Ill. Pradėjome gegužės 18 d. Viso žaidėjų buvo 130. Sudarė 26 komandas. Rungtynės tęsėsi dvi dienas. Didelė dalis žaidėjų buvo iš Michigano, Wisconsin, Illinois ir kitų valstijų.

Po žaidimų, turėjome draugišką pasivaišinimą.

Sekmadienį, geg. 20 d. buvo suruoštas šaunus banketas tame pačiame mieste Knights of Columbus salėje. Dalyvių buvo virš 140. Banketas buvo tikrai iškilus. Jame buvo žaidėjams įteiktos užtarnautos premijos.

Sis LDS 33-čias N. K. turnyras įrodė, kad jaunesnės kartos LDS nariai domisi sportu ir rūpinasi viso susivienijimo ateitimi. Linkiu, kad ir ateityje taip gražiai ir pavyzdinčiai mūsų nariai dirbtų LDS labui, o ypatingai prisijungtų skaitlingą delegaciją į LDS 26-seimą, kuris įvyks 1984 m. rugpjūčio 17-18 d. d. Sturbridge Village, Mass.

Isabelle Peters

A. Dočkienė apdovanojo "Vilni" ir "Laisve"

Anelė Dočkienė

Drg. Anelė Dočkienė, atvykusi į "Vilnies" dalininkų suvažiavimą, įteikė \$100 paramos "Vilniai" ir \$20 "Laisvei", taipgi Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijai \$5. Įteikusi dovanas pasakė, kad dėl silpnos sveikatos, ypatingai dėl neveiklių kojų, mažai begalinti dirbti, kaip kad dirbo pirmiau, tai nors pinigais paremianti.

Kaip yra žinoma, drg. A. Dočkienė savo jaunesnėse dienose buvo puiki dainininkė bei laikraščių vajininkė. Smagu, kad ir dabar vis rūpinasi pažangia spauda. Didelis dėkui jai.

J. M-nė

Kilnus rūpestis

Sekantį dieną po įvykusio "Vilnies" dalininkų suvažiavimo (geg. 21 d.) drg. Emilija Drobienė paskambino iš St. Petersburg, Fla., ir teiravosi, kaip praėjo dalininkų suvažiavimas ir su kokia suma ji sveikino delegatai ir aplamai kolonijų veikėjai, ypatingai St. Petersburgo kolonija. Smulkmeniškose atskaitose negalėjau ant greitųjų pasakyti, tik pasakiau, kad suvažiavimas buvo skaitlingas ir davė gražios paramos laikraščiai. O kas svarbiausia, tai jame dalyvavo daug garbingų svečių. Taipgi dalyviai sudėjo pažadus daryti viską, kad laikraštis dar ilgai gyvuotų ir neštų teisingas žinias savo skaitytojams.

Emilija padėkojo už informaciją ir pasakė, kad ji jaučiasi ramiau žinodama, kad laikraščio ateitis užtikrinta. Baigdama pasakė, kad prie pirmos progos pasiųs "Vilnies" paramai \$25, o Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijai \$15, tai yra vietoje tų, kurie draugijos nepasiekė.

Smagu, kad mūsų nenuilstantys veikėjai taip gražiai rūpinasi laikraščio gyvavimu.

Vilniėtė

"VILNIES" DIREKCIJOS ŽINIAI

Primenu "Vilnies" bendrovės direktorių tarybos nariams, kad mūsų posėdis įvyks birželio 29 d., 1 val. po pietų savoje "Vilnies"

salėje. Prašau visus naujai išrinkus direktorių tarybos narius būtinai dalyvauti, nes turėsime apkalbėti ir įvykdyti buvusio dalininkų suvažiavimo tarimus. Be to, kaip žinote, buvo išvykęs į Tarybų Lietuvą "Vilnies" vyriausias red. S. J. Jokubka. Jis grįžo ir gyvu žodžiu jis papasakos mums, ką jis matė ir girdėjo mūsų senojoje tėvynėje — T. Lietuvoje.

Prašau visus direktorius būtinai dalyvauti ir laiku.

Sekr. J. M-nė

Vilnis, 1984 birželio 21

KULTŪRIETĖS ATŽYMĖJO MOTINOS DIENĄ IR PARĖMĖ "VILNĮ"

Gegužės 15 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas, kuriame buvo gražiai ir tinkamai atžymėta Motinos diena. Prieš susirinkimą buvo paruošti skoningi vištienos pietūs ir pavaišinti visi susirinkimo dalyviai. Vaišes paruošė draugijos pirmininkė. Jai talkininkavo P. Malinauskienė.

Pirmą valandą pradėtas susirinkimas. Draugijos pirm. A. Vaitkienė paprašė narių atsistoti vienai minutei ir pagerbti mirusios narės Petronėlės Stalioraitienės atminimą.

Perskaitytas protokolas ir priimtas.

Valdyba davė išsamų raportą iš savo veiklos, žymėdama, kad rūpinasi draugijos veikla ir teiraujasi apie narių sveikatą bei veiklą pažangos labui.

Ligonijų lankytojos raportavo, kad serga nemažai narių: L. Matuzienė, M. Nikas, M. Plauškienė ir pastaruoju metu nesijaučia A. Pauliukienė. Gydytojai sako, kad jos širdis ima šlubuoti. Palinkėta visoms ligonėms sėkmingai pasveikti.

Į draugiją gauta nauja narė

Emilija Nemchauskienė. Narės šil-tai ją sveikino.

Tik neseniai buvo įteikta nuo mūsų draugijos "Vilnies" paramai \$100, bet kadangi gegužės 20 d. vyksta "Vilnies" dalininkų suvažiavimas, tai vėl nutarta įteikti paramos \$100. Tad viso gero sveikiname šį suvažiavimą su dviem šimtais dolerių. Delegatė į suvažiavimą išrinkta P. Malinauskienė.

Nutarta sekantis susirinkimas, kuris įvyks birželio 19 d. 12 valandą dieną, laikyti žemutinėje salėje. Tuo būdu bus išvengta lipni laiptais. Susirinkime turėti tortą ir kavutės, nes nesiranda, kas padėtų pirmininkui paruošti maistą.

Nutarta sekantis susirinkimas, kuris įvyks birželio 19 d. 12 valandą dieną, laikyti žemutinėje salėje.

Atžymėta šių narių gimtadieniai: M. Paškevičienės-Poskier, A. Parados, V. Briedis. Joms palinkėta ilgo ir sveiko bei darbingo amžiaus ir sudainuota Ilgiausių metų.

Prieš baigiant susirinkimą, buvo atžymėta — Motinos diena. Pakviesta Helena Beadel padeklamuoti Motinos dieni pritaikintų eilėraščių. Ji pasakė net 4 skirtingus eilėraščius, kurie buvo jos pačios

L. Matuzienė grįžo iš ligoninės

Ilgoką laiką išbuvusi ligoninėje drg. Lucille Matuzienė grįžo iš ligoninės į savo butą; 1845 N. Larrabee Ave., Chicago, Ill. 60614. Telefonas 951-6184.

Zinią pateikė jos globėja Estelle Bogden. Ji sakė, kad ligonė dar vis nesijaučia ir reikalinga rimtos priežiūros.

Linkėtina mielai Lucille visiškai pasveikti ir vėl džiaugtis gyvenimu.

Kultūrietė

parašyti: vienas anglų kalboje, 3 lietuvių kalboje. Eilėraščiai buvo pritaikinti Motinos dieni. Kadangi drg. J. Sisevičienė nedalyvavo susirinkime, nes buvo išvykusi į Rockford, Ill., sesers laidotuves, tai pakviesta drg. A. Druseikienė padeklamuoti, kuri yra prityrusi toje šakoje. Ji gražiai padeklamavo. Po to sekė kalba, kurią pasakė draugijos sekr. Julija Marazienė. Ji rūpestingai apibūdino Motinos dienos pradžią, reikšmę ir ką turime daryti, kad Motina būtų pagerbta pilnoje žodžio prasmėje, t. y., kad jos gimdytas ir auklėtas kūdikis nebūtų karo pašaru. Ji nurodė, kad jau ir mūsų šalies Motinos organizuotai stoja į kovą prieš karo rengėjus ir kvietė pažangias lietuves moteris įsiliesti į bendrą kovą išlaikymui pastovios taikos.

Po puikios programos ir šaunių vaišių narės skirstėsi geroje nuotaikoje ir pasižadėjo skaitlingai dalyvauti birželio 19 d. susirinkime.

Sekr. J. M-nė

LAKŠTUTĖS PALINKSMINO "VILNIES" BANKETO DALYVIUS

Po dalininkų suvažiavimo prasi-dėjo draugiškas pasivaišinimas ir išdžiūvusių burnelių "suvilginimas". O kiek vėliau mūsų mielos Lakštutės išpildė šaunią dainų programą. Jos dainavo grupėje, duete, trio ir solo. Klausytojai buvo išsiil-gę žavių lietuviškų dainų, tad vis prašė daugiau ir daugiau. Aplodis-mentai smarkiai skambėjo salėje. Vadovė Valeria Urbikas dainų ne-pagailėjo.

Seimininkės A. Vaitkienė, A. Pauliukienė ir jų talkininkės apkrovė stalus skaniais patiekalais ir pavaišino visus dalyvius. Po vaišių suvažiavimo pirm. adv. St. Masytė pristatė svečius ir prašė pasakyti, kaip jie jaučiasi po suvažiavimo ir vaišių. Kalbėjo "Laisvės" redaktorė Ieva Mizarienė, T. Lietuvos konsulas V. Sakalauskas ir žurnalistas V. Kavaliauskas. Visi išreiškė pasitenkinimą "Vilnies" darbuotojų vaišėmis ir didžiavosi, kad mes nenu-tolstame nuo savo senosios tėvy-nės-gimtojo krašto T. Lietuvos. Ypatinai sveikino redaktorių S. J. Jokubką jo 75-to gimtadienio proga ir linkėjo dar daug metų dirbti laikraščio "Vilnis" labui, taipgi ir toliau nepamiršti tėvų žemės. Jam sudainuota "Ilgiausių metų".

Pasibaigus kalboms ir linkėjimams, dar ilgai tęsėsi asmeniniai pokalbiai su svečiais ir tarpusavy, nes pastaruoju metu mažai vyksta renginių, tai mažiau tenka susitik-ti.

Dalyvė

Liūdnas prisiminimas mirusiųjų

Su gilia pagarba ir liūdėsiu prisimename visus mūsų mirusius klubo narius, kurie prisidėjo įsteigti ir dalyvauti klubo veikloje už taitką ir pažangą.

Reiškiamo gilia užuojautą artimiesiems.

LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB
VALDYBA IR NARIAI
St. Petersburg, Fla.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Kapu Puošimo dieną su liūdėsiu širdyje prisimenu savo mylimą vyrą GUS K. BUDRIS, kuris mirė 1973, sausio 3.

Kelionę atlikęs, užmerkė akis
amžinu miegu. Ramiai užmigai.
Nustojo tau plakus jautrioji širdis,
Mylimą žmoną liūdėt palikai.

Atmintis skaudė be galo. Verkia iš gailėsčio sieia . . .

Liūdinti žmona
ADELĖ BUDRIENĖ — St. Petersburg, Fla.

PRISIMINUS BRANGIUS TĖVELIUS, MYLIMĄ VYRĄ, SESUTĘ, BROLIUS IR PUSBROLIUS

Mano mylima mamytė Ona Sinkaitė-Galvanauskienė mirė 1925 metais.
Brangus tėvelis Vincentas Galvanauskas mirė po Antrojo pasaulinio karo.

Mirė ir mano sesutės Petronėlė Galvanauskaitė-Baltejienė bei Stasė Galvanauskaitė, broliai Zenonas ir Adolfas Galvanauskai. Visi palaidoti Žemaičių Kalvarijos Beržų kalno kapinėse.

Mano mylimas vyras Antanas Matuzas mirė 1970 metais vasario 3 d. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse. Taipgi mano mieli pusbroliai Juozas Paulauskas ir Boleslovas Sinkus, kuris žuvo Washington, D. C., kovodamas už karo veteranų teises, palaidoti Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Lai Jiems būna amžina ramybė! Jų kilnų atminimą laikysiu savo mintyse ir širdyje iki ši plaks.

Jų giliai liūdinti—
duktė, sesuo, žmona, ir pusseserė LUCILLE MATUZ

ST. PETERSBURG, FLORIDA

MIRUS

Mildred [Skleriūtė] Kruger

Reiškiamo gilia užuojautą jos vyrui Edward, seseriai Eleanor Calmer ir vyrui Ted, švogeriui Albert ir jo šeimai Orlando, Florida, tetai Olgai Sklerienei ir jos šeimai Lietuvoje bei kitiems giminėms ir draugams čia Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje.

Mes taip pat liudim netekę geros draugės ir narės. Ją visuomet prisiminsime.

ST. PETERSBURG SENIOR CITIZENS CLUB,
VALDYBA IR NARIAI

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRUS

Maria Wallulis

Reiškiamo gilia užuojautą jos posūniui Tony — Seattle, Wash., Frank — Sun City, Cal., ir seserim bei broliams Lietuvoje, bei kitiems giminėms ir draugams čia Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje.

Zinokit, kad ir mes liudim netekę nuoširdžios ir mylimos draugės. Mes tavęs niekad nepamiršime.

ST. PETERSBURG SENIOR CITIZENS CLUB
VALDYBA IR NARIAI

ST. PETERSBURG, FLORIDA

MIRUS

Theodore Wiskont

Reiškiamo gilia užuojautą jo dukrai Amelia Trojack, Kenneth City, Fla., bei kitiems giminėms ir draugams čia Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje. Liudim ir mes netekę gero draugo ir nario.

ST. PETERSBURG SENIOR CITIZENS CLUB
VALDYBA IR NARIAI

Mirė ir palaidotas Mykolas Marazas

Pranešu skaudžia žinią, kad nuo širdies priepuolio mirė visiems gerai pažįstamas ir ilgus metus dirbęs "Vilnius" kolektyve Mykolas Marazas, vos atšventęs savo 83-čią gimtadienį. Velionis Mykolas prieš 18 metų buvo ištiktas skaudžios paralyžiaus ligos ir buvo slaugomas jo žmonos Julijos Marazienės, kuri "Vilnius" skaitytojams žinoma ir dirbant redakcijoje virš 40 metų.

Velionis atvyko į šią šalį 1950 metais ir tais pačiais metais sukūrė šeimos židinį susituokdamas su Julija. Mykolas buvo baigęs Lietuvoje universitetą ir buvo išsigijęs diplomuoto ekonomisto laipsnį. Bet atvykęs į šią šalį savo mokslo neapraktikavo.

Kadangi skubu šią žinią pateikti laikraščiu, tai tik tiek pranešu, kad mirė ligoninėje gegužės 28 d. 2 val. po pietų, o buvo palaidotas birželio 1 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse, sąvame sklype. Reiškiau Julijai gilią užuojautą, o apie Mykolo veiklą, teks vėliau parašyti.

J. Urmonienė

Penki metai be Marytės Dementienės

Laikas ir metai neišdilo žmonių atminimo, kurie gyvendami rūpinosi ir dirbo darbo žmonių labui. Taip yra su savo laiku daug dirbusia ir stambiai rėmusia pažangią spaudą Marytę Dementienę. Birželio 25 d.

sukaks penki metai, kaip 1979 metais sustojo plakusi jos jautrioji širdis.

Marytės gyvenimas nebuvo rožėmis klotas. Likusi našlaitė, turėjo parduoti vasaras buožėms ir padėti motinai auklėti jaunesnį broliuką.

Atvykusi į šią šalį ir sukūrusi šeimos židinį 1922 m su Juozu Dementiu, kuris ėjo "Vilnius" laikraščio administratoriaus pareigas, pradėjo naują ir pilną gyvenimą.

Abu Dementiai dirbo pažangiame judėjime iki jų kilnios širdys sustojo plakusios.

Nors jau penki metai kai nėra Marytės mūsų tarpe, bet jos kilnūs ir gražūs darbai pasiliks ją pažinusių neužmiršti.

Julija M.

CHIGACOJE ESANČIU LDS NARIŲ ŽINIAI

Dar kartą primename, kad LDS 2-ji apskritis šaukia visų vietinių narių susirinkimą, kad pasitarus, kiek ir kurios kuopos pasiųs delegatą į LDS 26-tą seimą rugpjūčio 17-18 dienomis Sturbridge, Mass. Tūlos kuopos neturi iš ko padengti delegatų kelionės išlaidas. Tad gal galėtume taip sudaryti, kad kelios automašinos važiuotų ir nuvežtų delegatus? Bet apie tai galėsime apkalbėti visuotiname susirinkime birželio 23 d., 1 val. po pietų, "Vilnius" salėje.

Prašome visus apskrities kuopų narius būtinai dalyvauti.

LDS - 2-ros
apskrities komitetas

ST. PETERSBURG, FLORIDA

MIRUS

Walter J. Duda

Reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai Emilijai, sūnui Peter — Woodbury, Conn., dukrai Adela — Santa Rosa, Texas, sesutei Wanda — Argentinoj ir trim podukrom, 10 anūkų ir 13 proanūkiams ir idėjos draugams.

Gaila netekus gero draugo. Liūdi

ST. PETERSBURG LLD KUOPOS
NARIAI IR VALDYBA

CHICAGO, ILLINOIS

MIRUS

Petrei Stalioraitienei

Reiškiamo gilią užuojautą velionės sūnui Joseph, anūkams Susanna ir Joanna bei jos vyrui Jonui Trijonui, anūkams Juozui ir James, artimiesiems Lietuvoje ir čia pažįstamiems bei draugams.

John Pateckas
B. Smalelis
J. Urmon
A. Butkis
Anna Jacobs
J. Sisevich

C. Sisevich
E. ir F. Jordan
M. Wassel
N. De Schaaf
L. De Schaaf
B. Rasins

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRUS

Joseph Pachelunas

Reiškiamo gilią užuojautą jo dviem dukrom ir jų šeimoms bei draugams.

Žinokit, kad ir mes liūdim sykiu su jumis, netekę mylimo draugo ir nario

ST. PETERSBURG LITHUANIAN SENIOR
CITIZENS CLUB
VALDYBA IR NARIAI

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRĖ

Walter Duda

Gegužės 5-tą dieną, trumpai sirgęs savo namuose, mirė Walteris Duda. Buvo 90 metų amžiaus.

Liko liūdėti žmona Amelija, sunus Petras — Woodbury, Conn., dukra Adela — Texas valstijoje, sesuo Wanda — Argentinoje, 10 anūkų, trys podukros — Woodbury, Conn., bei jo liūdentys draugai.

Walteris Duda buvo narys pažangių organizacijų. Dainavo Dainos Mylėtojų chore. Visi choristai reiškia širdingą užuojautą Walterio Dudos šeimai, kitiems giminėms bei artimiesiems ir idėjos draugams.

DAINOS MYLĖTOJU CHORAS
St. Petersburg, Fla.

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRUS

Walter Duda

Reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai Emilijai, sūnui Peter Duda — Woodbury, Conn., dukrai Adela Atchison — Santa Rosa, Texas, sesutei Wanda Argentinoj ir jų šeimoms bei kitiems giminėms ir idėjos draugams.

Gaila netekus mylimo draugo ir nario.

ST. PETERSBURG LITHUANIAN SENIOR
CITIZENS CLUB
VALDYBA IR NARIAI

CHICAGO, ILLINOIS

MIRUS

Petrei Stalioraitienei

Reiškiamo gilią užuojautą velionės sūnui Joseph, anūkams Suzanna ir Joanna bei jos vyrui Jonui Trijonui, anūkams Juozui ir James, artimiesiems Lietuvoje ir čia pažįstamiems bei draugams.

J. ir F. Veseley
T. Litvin
E. ir V. Bogden

V. ir T. Urbikas
A. Vaitkus
F. Vaitkus

Skaudžiai susizeidė M. Gužauskienė

Teko sušnekti su drg. Anna Krisiken ir iš jos sužinoti, kad jos mamytė Martha Gužauskienė besiruodama namuose paslydo ir krisdama susilaužė ranką, koją ir šiaip susitrenkė. Buvo nuvežta į ligoninę, kur suteikta pagalba ir ranka sugipsuota.

Miela M. Gužauskienė gegužės 13 d. atšventė savo 96-tą gimtadienį, bet nelinksmoje nuotaikoje. Kadangi ji yra Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narė, kaip ir jos

dukra Onutė, tai kultūrietės apgalvestavo ir išreiškė gilią užuojautą mielai narei. Tiesa, ir Onutė neseniai pergyveno akies operaciją. Smagu, kad ji gerai pavyko.

Linkėtina abiem ligonėm greitai ir visiškai pasveikti.

Kurios norėtumėte parašyti laiškutį, rašykite: Mrs. M. Gužauskas, c/o Emily White, 650 Sunset Rd., Naperville, Ill. 60540.

J. Urmonienė

MIRUS

Petronėlei Stalioraitienei

Reiškiamo gilią užuojautą velionės sūnui Juozui ir jo šeimai, netekus mylimos motinos ir močiutės, taipgi jos visai giminei bei kilnios idėjos draugėms. Žinokite, kad ir mes liūdim netekusios brangios draugijos narės.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS
DRAUGIJA IR NARĖS

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRUS

Joseph Pachelunas

Reiškiamo gilią užuojautą jo dviem dukrom ir jų šeimoms bei draugams.

ST. PETERSBURG LLD KUOPOS
NARIAI IR VALDYBA